

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۲۷) اسفندماه ۱۳۵۱

فهرست مطالب:

- ۷- تصویب صورت جلسه های عصر روز شنبه نوزدهم، روز یکشنبه بیستم و روز سه شنبه (۲۲) اسفند ماه ۱۳۵۱.
- ۸- اعلام وصول و قرائت نامه مجلس سنا راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور.
- ۹- اعلام وصول و قرائت نامه مجلس سنا راجع به لایحه تأسیس صندوق پس انداز افسران و درجه داران کادر ثابت ارتش شاهنشاهی.
- ۱۰- طرح و تصویب گزارش کمیسیون بهداری راجع به بلاجه تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و ابلاغ بدولت.
- ۱۱- طرح گزارش کمیسیون نظام راجع به لایحه تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور و ابلاغ بدولت.
- ۱۲- طرح گزارش یک شوری کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به لایحه تشکیل شرکت های سهامی زراعی.
- ۱۳- تعیین موقع و دستور جلسه آینده - ختم جلسه.
- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
- ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان: صدری کیوان مکی فیصلی - مهندس عبدالحمید معینی - مصطفوی نائینی - زرین پور - خانم پیرنیا و آقای دکتر ناوی
- ۳- تقدیم لایحه الحاق یک تبصره به قانون پرداخت فوق العاده افسران و افراد پلیس راه مصوب ۱۳۳۸/۳/۱۹ بوسیله خانم صوفی معاون وزارت کشور.
- ۴- تقدیم لایحه تأسیس شورای مرکزی آموزش کشور بوسیله آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی.
- ۵- تقدیم اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ سازمان مرکزی تعاون روستائی بوسیله آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها.
- ۶- تقدیم اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ بنگاه توسعه ماشین های کشاورزی و اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ بیمارستانهای واکداری وزارت بهداری به جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بوسیله آقای قوام صدری وزیر مشاور و معاون نخست وزیر.

مجلس ساعت نه صبح برباست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

مهندس عطائی - دکتر غنی - فیصلی - قدردان - خانیلر
قراچورلو - کاسمی - کورانلو - مافی - موقر - نجدشیبانی
دکتر گانگیک - خانم اسدی - خانم سرخوش .

غائبین مریض - آقایان:

دکتر بیگلری - مهندس عنایت بهبهانی - پروین -
دکتر حاتم - دکتر صالحی - فروتن - مهرزاد - دکتر
وزیری .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان:

دکتر امین - اولیاء - غلامرضا بهادری - جندقی -
جهانی - دکتر حبیب الهی - دکتر دادفر - دکتر
رهنوردی - دکتر سعید - شاهنده - عبدالحسین طباطبائی

این مذاکرات مشروح یکصد و دومین جلسه از دوره بیست و سوم قانونگذاری - اداره تندنویسی و مطبوعات و تنقیح قوانین

۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان : صدری کیوان - مکی فیصلی - مهندس عبدالحمید معینی - مصطفوی نائینی - زرین پور - خانم پیرنیا و آقای دکتر ناوی رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای صدری کیوان تشریف بیاورید .

صدری کیوان - بنام خداوند توانا .

جناب آقای رئیس ، همکاران گرامی .

امروز قصد دارم ماجرای جنابتی هولناک و واقعه ای خونین را که تاکنون حتی از خونخوارترین ظالمان و سفاکان تاریخ هم سرزنده است در این محضر مقدس ملی اقامه کنم . این جنابت توأم با سبیت و وحشیگری که انزجار و نفرت جهانی را برانگیخته و کوس رسوائی دارودسته منفور یعنی بغداد را بیش از پیش در اطراف و اکناف عالم بصدا در آورده است کشتار دسته جمعی یک خانواده شریف و اصیل ایرانی بدست عمال بیوطن و جنابت پیشه یعنی بغداد است (صحیح است) که برای جلب رضایت اربابان خون آشام و سیاهکار خود همه اصول انسانی را زیر پا نهاده و برای تحقق بخشیدن به نقشه های شیطانی خود حتی از کشتن اطفال سه چهار ساله معصوم و بیگناه و زنان آبستن هم ابا و ممانعتی ندارند (صحیح است) (ایلخانی پور - خداوند فرزندان شان را بیش از پیش رسوا کند) آری این سیه دلان کور باطن که همانند حکام جبار یعنی بغداد در غرقاب جنون و توحش دست و پا میزنند در سحرگاه شب گذشته موقعیکه شهید راه وطن شیخ فیصل طرفی رئیس شاهدوست و وطن پرست و خدمتگزار عشایر بنی طرف دشت میشان با همسر و کودکان معصوم خود در خواب ناز بودند بمنزلش یورش برده وارد اتاق خوابش میشوند و شیخ و همسر و کودکان معصومش را بضرر گلوله از پای در میآورند . بریده باد دست عمال ننگین یعنی بغداد (احسن) . ننگ ابدی و نفرین سرمدی باد بر وحشیانی که تا این حد سفاک و خون آشام و جنابت پیشه هستند (صحیح است) و اسفا کجاست انسانیت؟ کجاست رحم و شفقت؟ کجاست عواطف انسانی؟ آیا سفاکی و خونخواری تا این حد؟ آیا قساوت و شقاوت تا این پایه؟ عمال جنابت پیشه یعنی بغداد که نفرین ابدی بدرقه راهشان است باید بدانند با این عمل ننگین خود روی چنگیز خان را سفید کردند (صحیح است) و نشان دادند که

برای رسیدن بمقاصد پلید خود از ارتکاب فجیع ترین و وحشتناکترین جنایات هم روگردان نیستند (صحیح است) . این سیه دلان ، جنایتکار باید بدانند که بزودی بکیفر اعمال ننگین خود خواهند رسید (صحیح است) چون دولت خدمتگزار حزبی ما دولتی است بیدار و هوشیار ، قاطع و قوی و در کمال قدرت و بصیرت با این تبه کاران مبارزه می کند و آنان را تار و مار مینماید پس بدانند که بزودی وسیله دولت خدمتگزار ما دستگیر خواهند شد و تسلیم دستگاه عدالت میگردند تا بسزای اعمال و وحشیانه خود برسند (صحیح است) در اینجا لازم است بحکام یاهو سرا و ظالم یعنی بغداد و عمال بیوطن آنها اعلام کنم که اگر فکر میکنید با این اعمال ننگین خود میتوانید کوچکترین خدشه ای در احساسات بی شائبه شاهدوستی و وطن پرستی ملت ایران وارد بیاورند سخت در اشتباه هستند زیرا عشق بشاهنشاه و شاهنشاهی و علاقه بحفظ و حراست این وطن مقدس با خون و جان ما عجین شده و هیچ نیرویی قادر بود کردن کمترین رخنه ای در آن نیست . برای مثال وقتی برای عرض تسلیت بخاندان شیخ فیصل و عشایر بنی طرف بدشت میشان رفتیم و در مجلس ختم آن مرحوم چند کلمه ای بیان نمودم و آنان را با اقدامات سریع دولت جهت پیدا کردن قاتلین امیدوار ساختم در جوابم یکی از رؤسای عشایر بنی طرف اظهار داشت :

شما بما تسلیت نگو ، بما شاد باش بگو که باین افتخار بزرگ نائل آمده ایم (آفرین) تا چند قربانی در راه وطن تقدیم کنیم (احسن) مگر خودت بارها از پشت تریبون مجلس شورای ملی مبین و مترجم احساسات پاک شاهدوستی و وطن پرستی ما نبوده ای؟ مگر بارها از طرف ما بخاکبای مبارک همایونی معروض نداشته ای که کمترین فدیهای که حاضر به نثار آن در راه حفظ و حراست مملکت و شاهنشاهی گرانقدر مملکت هستیم قطرات خونی است که در عروق و شریانهای ما جریان دارد پس بما تسلیت نگو زیرا در مقابل شاهنشاه و در مقابل وطن جز سربازانی جانباز و جز فدائیان سربکف نبوده و نیستیم (آفرین - احسن) . آری این است نمونه ای از احساسات پاک مردم این سرزمین . پس دارودسته یعنی بغداد و عمال ننگین آنها باید بدانند با این اعمال جز اینکه

خود را رسواتر و مفضح تر سازند نمره ای و بهره ای نخواهند گرفت . در خانمه ضمن اعلام مراتب انزجار و نفرت شدید عموم عشایر مرزنشین دشت میشان از اعمال خلاف انسانی یعنی های بغداد از پیشگاه با عظمت خداوند منان سلامت و طول عمر شهریار بیدار دل ایران راهمراه با عظمت شاهنشاهی ایران مسئلت دارم (احسن - احسن) .

رئیس - آقای مکی فیصلی بفرمائید .

مکی فیصلی - جناب آقای رئیس - همکاران گرامی .

همکار محترم ما جریان واقعه خونین و جنابت سهمگین کشتار بیرحمانه خاندان فقید شهید شیخ فیصل طرفی از اعظام رؤسای عشایر خوزستان را بدست مشتئ او باش قداره بند یعنی باستحضارتان رسانیدند بنده نیز بلحاظ قرابت با این رادمرد بزرگ وطن پرست و نیز بمنظور اجرای امر به عموم عشایر خوزستان که در این چند روز چه بوسیله نامه و چه بوسیله تلگراف و چه حضوری مأموریتی افتخار آفرین بمن محول کرده اند چند کلمه ای بعرض میرسانم . عموم عشایر خوزستان که مانند سایر خواهران و برادران هموطن خود با رهبر داهی و اندیشمند ایران وجود مقدس شاهنشاه آریامهر پیوند ناگسستنی دارند از من خواسته اند که در اولین فرصت از پشت تریبون مقدس مجلس شورای ملی مراتب انزجار و نفرت شدید آنان را از اعمال بی رویه سیاهکارها و عملیات جنون آمیز و وحشیانه حکام خونخوار یعنی بغداد بجهانیان اعلام کنم (احسن) از دارودسته جنایتکاری که مردم شریف و مسلمان عراق را ببند و زنجیر کشیده زیر فشار ظلم و ستم و بیدادگریهای خود بکلی نابود کرده اند به رؤی می که از پشت باعرب و مسلمانان خنجر میزنند بیاهو سرا باینکه جز چپاول ثروت ملی و انباشتن جیب های گشاد خود هدفی ندارند و آنچه برایشان مطرح نیست مصلحت کشور و ملت عراق است (صحیح است) . جمعیتی که خدمت به استعمار در حال مرگ را برای خود افتخاری بزرگ میدانند و بالاخره به او باشانی که چون آدم کشی و قتل و غارت در صدر برنامه شان قرار دارد من از پشت این تریبون مقدس بحکام ظالم و خونخوار

یعنی بغداد اعلام میکنم اگر وسیله يك مشت از عوامل جنایت پیشه وحشی خود فیصل و خاندانش را کشتید از این عمل جز افتضاح بیشتر جز رسوائی شدیدتر نصیبی نخواهید برد (صحیح است) زیرا عشایر خوزستان با دادن قربانیانی چون فیصل و خاندانش بیش از پیش بر خود میبالند زیرا موفق شده اند دسته گل زیبایی تقدیم مملکت و شاهنشاه بزرگ بکنند (احسن) زیرا در مقابل هر ذره از خاک سیاه وطن دادن حتی هزاران قربانی کمترین وظیفه ای است که عشایر خوزستان حاضر بانجام آن میباشد (صحیح است - احسن) زیرا خونیکه در عروق و شریان های ما عشایر خوزستان مانند همه ملت ایران جریان دارد ضامن و حافظ تمامیت ارضی و استقلال کشور است (صحیح است) .

بنابر این یاهو گوئیهای دور از نزاکت و سیاه کاری های حکام سفاک یعنی بغداد و عمال منفور آنها جز اینکه بر عصیانیت و تنفر و انزجار ما بیفزاید نمره ای نخواهد داشت (صحیح است) .

خوشبختانه همانطور که دولت خدمتگزار حزبی هویدا کاملاً هوشیار و مسلط بر اوضاع است (صحیح است) ما عموم عشایر خوزستان (ایلخانی پور - تمام ملت ایران و عموم عشایر مرزی بفرمائید) مرزها و حافظین حدود و ثغور مملکت قسم یاد کرده ایم تحت ارشاد و راهنمایی دولت از پای ننشینیم تا ایران عزیز را از لوٹ وجود خرابکاران و عمال منفور یعنی بغداد پاک کنیم (صحیح است) در خاتمه تعدادی نامه و تلگراف مبنی بر انزجار و تنفر عشایر خوزستان از عمال بی رویه یعنی ها و عمال بیوطن آنها رسیده که تقدیم مقام معظم ریاست میکنم (احسن - احسن) .

رئیس - آقای مهندس عبدالحمید معینی بفرمائید .

مهندس عبدالحمید معینی - جناب آقای رئیس ، نمایندگان محترم .

در هفته ای که گذشت ، افتتاح کارخانه بزرگ ذوب آهن آریامهر که بدست توانای رهبر عزیزمان شاهنشاه آریامهر با شرکت آقای کاسیکین رئیس شورای وزیران ملت دوست و همسایه ما اتحاد جماهیر شوروی انجام گرفت ، یکی از افتخار آمیز ترین

روزهای تاریخ ملت ما است (صحیح است) که یکی از بزرگترین آرزوهای بزرگ ملت ایران را جامه عمل پوشانیده و در واقع روح رضا شاه کبیر را که خود در دوران سلطنت پرافتخارش باین امر مهم همت گماشته بود ولی شروع جنگ جهانی دوم آرزوی این سردار بزرگ را بر باد داد از این اقدام ارزنده فرزند برومندش که موجبات سر بلندی و غرور ملت خود را بین جهانیان فراهم آورد خوشنود ساخت (صحیح است) بطور کلی اسفند ماه امسال ملت ایران در سایه رهبری های شاهنشاه آریامهر سال پر برکت و افتخار آمیزی را پایان می رساند، هم چنانکه موفقیت بی نظیر شاهنشاه در امر نفت، برگ افتخار وزرین دیگری به تاریخ پر نشیب و فراز دوهزار و پانصدساله شاهنشاهی ما افزود (صحیح است). چون در اوائل هفته گذشته که بازدید برنامه های عمرانی استان ساحلی توسط والا حضرت محمود رضا پهلوی با عنوان ریاست عالی بازرسی شاهنشاهی عمران جنوب از مناطق مختلف این استان انجام گرفت، جزء همراهان ایشان ناظر پیشرفتهای شکفت انگیز عمرانی این استان بودم و در تمام مناطق این استان مقدم والا حضرت با فریادهای جاوید شاه مستقبلین استقبال می شد، ضروری بنظر رسیده که ضمن بر شمردن عظمت این پیشرفت ها که با تلاش دولت خدمتگزار حزبی، در اجرای منویات شاهنشاه آریامهر تحقق یافته، فهرست وار نموداری از آنها را برای استحضار ملت ایران بعرض نمایندگان محترم برسانم و خاطر نمایندگان را از پیشرفت های عظیمی که در این استان با کمک و تلاش مسئولین سازمان های دولتی با درک عمیق از مفهوم انقلاب تحقق یافته است مستحضر سازم.

هم چنانکه بندرعباس امروز که در سایه پیشرفت های سریع عمرانی در فاصله زمانی کم بصورت یکی از پیشرفته ترین بندر آسپار آمده و عملاً توانائی پهلو گرفتن کشتی های بزرگ بازرگانی را بدست آورده است، میتواند نموداری از پیشرفت های دیگری باشد که در کلیه شئون اقتصادی منطقه در دست اجراء با اتمام قرار گرفته است که اینجانب بطور مختصر از آنها بیکه در حوزه

انتخابیه امیناب انجام شده مواردی را بعرض می رسانم: سازمان تعاون و امور روستاها موفق شده است با ساختن بهترین راه های روستائی با حداقل هزینه قلب روستاها را بر مراکز استان و شهرها پیوند دهد و در ساختن مدارس روستائی، مراکز بهداشت روستائی، طرح آب رسانی و برق روستاها، با اتمام کلیه برنامه های پیش بینی شده، نقش مؤثری در پیشبرد و رشد اقتصادی روستاها ایفا نماید و چنانچه با گسترش اتحادیه های تعاونی، اقداماتی که برای قطع دست واسطه ها و سلف خرها در دست اجراء است هر چه زودتر تحقق پذیرد بی شك در سال آینده در آمد کلیه کشاورزان بطور غیر قابل انتظاری افزایش خواهد یافت.

سازمان عمران جیرفت شعبه میناب با فعالیت صحیح و علمی توانسته است وسیله کارشناسان پر کار و خدمتگزار خود در تهیه بهترین انواع بذر، نهال، میوه های گرمسیری مستعد رشد در این منطقه، با اجرای طرح های بزرگ نقش مؤثری در توسعه کشاورزی این منطقه داشته باشد، بخصوص از اقدامات ارزنده مهندس والی مسئول زحمتکش سازمان مزبور در میناب که با صرف ده ساعت کار روزانه در شرایط جوی طاق فرسا مشهود است، میرساند که آینده کشاورزی میناب تا چه حد در بر آوردن نیازمندیهای محصولات کشاورزی بازارهای داخل کشور حتی بازارهای شیخ نشین های خلیج فارس ثمربخش میباشد.

با شروع ساختمان سد عظیم میناب که ساختمان راه فرعی تامرکز سد تونل ها و پل های متعدد بین راه همچنین مراکز زندگی کارشناسان مورد بازدید والا حضرت قرار گرفت، در سه سال آینده افزایش سطح زیر کشت و تولید قطب های کشت و صنعت همچنین تأمین آب خوراکی بندرعباس بزرگ و شهرک های مسیر راه که در تغییر چهره این استان مهم نقش حیاتی دارد و از جمله اقدامات ارزنده ای است که در دولت خدمتگزار هویدا پایه گذاری شده میرساند تا چه حد بودجه تقدیمی دولت از اصالت و تأمین نیازمندیهای بنیادی مملکت برخوردار میباشد.

پل سیصد متری میناب که مورد بازدید والا حضرت قرار گرفت و ساختمان آن در دو ماه قبل خاتمه پذیرفته یکی از حیاتی ترین شریان های اقتصادی این منطقه و

استان است بطوریکه قبل از احداث آن شرق و غرب این استان، بیش از نیمه ای از سال از ارتباط کامل محروم می بودند و چنانچه ضرورتی ایجاب می نمود که بمركز استان (بندرعباس مجهز و مدرن امروز) دسترسی داشته باشند تعلق به محال می بود بسیار پیش می آمد که بیماری بعلت همین قطع ارتباط جان خود را از دست بدهد و خوشبختانه با اتمام آن میسر شده است که در تمام فصول تبادل محصولات کشاورزی و دیگر نیازمندیهای بازرگانی کشاورزان و پیشه وران این منطقه با بازار های داخلی انجام پذیرد.

در این انقلاب اداری که ضامن پیشرفت های عمرانی است میتوان نقش مؤثر سازمان اوقاف استان را که حافظ میلیونها متر زمین های مرغوب و ارزنده مورد نیاز امور اجتماعی و سازمانهای عام المنفعه است بطور چشمگیر احساس نمود.

بخصوص در منطقه میناب که با رعایت ضوابط قانونی زمینهای مناسبی برای احداث ساختمانهای سازمان زنان، مهد کودک، کتابخانه، پارک، باشگاه کارکنان دولت و ده ها سازمان اجتماعی دیگر از طرف سازمان اوقاف در نظر گرفته شده است و جا دارد از شخص دکتر آزمون که خود ناظر حسن گردش کار مسئولین دلسوز میباشد کمال تشکر را داشته باشم.

همانطور که نمایندگان محترم استحضار دارند میزان علاقه و دل بستگی کلیه طبقات به حزب ایران نوین که معرف مراتب خدمتگزاری آن به شاه و ملت، اقدامات عمرانی و انقلابی دولت خدمتگزار حزبی است، بحدی است که حتی اغلب مردم برای اجراء برنامه های عمرانی به هدیه قسمتی از دارائی خود مبادرت می نمایند بطوریکه هم اکنون در میناب مرکز بهداشت که در دست ساختمان و اجراء است در زمینی بنا شده که توسط یکی از اعضا مؤمن حزب ایران نوین هدیه گردیده است، و باید توضیحاً بعرض رسانم که ارزش این زمین بمبلغ پنجاه میلیون ریال و تنها دارائی شخص هدیه کننده بدولت میباشد.

لازم است از طرح های مؤثری که وزارت کار و امور اجتماعی برای تربیت کارگران ماهر در این استان

در دست اجراء دارد کمال حق شناسی و سپاسگزاری را بنمایم و مطمئناً چنانچه طرح این مرکز تعلیمات حرفه ای هر چه زودتر در این منطقه پیاده شود در تأمین نیازمندیهای فنی که پس از اتمام سد و افزایش جمعیت و ایجاد قطب های کشت و صنعت مورد نیاز مبرم میباشد، قدم مؤثر برداشته شده است.

با توجه به فصل مهمی که در برنامه پنجم برای رشد کشاورزی منظور شده از دولت تقاضا مینمایم برای جبران خسارات کشاورزان منطقه میناب که در نتیجه سرمای امسال تمام محصولشان اعم از صیفی، درختان لیموترش، انبه دستخوش آسیب شده ندابیر عملی اتخاذ نمایند بطوریکه وسیله بانک تعاون کشاورزی که تنها مرجع وارد به کم و کیف موقعیت کشاورزان است و ام جدید معادل سرمایه و وام از دست رفته بمدت طولانی با بهره حداکثر ۳٪ پرداخت شود و حتی وامهایی هم که سر رسید آن تا آخر اسفند جاری است بدون رعایت ضوابط بانک که مستلزم پرداخت ۲۰٪ وام برای تجدید آنها است قرار تجدید گذارده شود. چون کشاورزی که اصل سرمایه و وام دریافتی اش از بین رفته قادر نیست ۲۰٪ وام گذشته خود را برای تجدید قرار داد پرداخت نماید.

چنانچه دولت بجای پرداخت کمک بلاعوض بهمین ترتیب وسیله بانک تعاون کشاورزی عمل نماید و از اعتبار کمک بلاعوض، بهره بانک را تا ۰/۳٪ تقلیل دهد بمراتب در گشایش کار کشاورزان و احیاء زیربنای زندگی آنها نقش مؤثری بکار برده است.

اگر معتقد باشیم که بانک ملی با تفویض اعتبارات بجا، بخصوص در استان ساحلی تاکنون در پیشبرد مبادلات بازرگانی سرزشتیان که اهم آن از تولیدات کشاورزی و صادرات به شیخ نشینهای خلیج فارس است نقش مؤثری داشته و بخصوص توصیه و مراقبت های صحیح و بموقع شخص خوش کیش رئیس بانک ملی بمسئولین بانک ملی استان ساحلی در حل مشکلات اغلب کشاورزان، عامل ارزنده ای بوده است، لازم میدانم در شرایط کنونی برای احیاء موقعیت کشاورزی منطقه میناب تدابیری اتخاذ گردد که در قبال وثیقه های

ملکی و احراز اعتبار صرفاً سفته‌های آنها را با يك امضاء قبول نمایند و اگر در اجرای او امر مؤکد دولت که حمایت از خسارت دیده‌گان است میزان تقلیل بهره و تمدید سفته‌های معتبر مدنظر قرار گیرد جبران خسارات هزاران کشاورز و پیشه‌ور که تنها ممر زندگیشان از احیای کشاورزی است تحقق خواهد پذیرفت .

چون متأسفانه هزاران درخت لیموترش هر يك بارزش ۳۰۰۰۰ ریال و انبه ۱۵۰۰۰۰ ریال و صدها هکتار صیفی که همیشه در فصل زمستانها بازارهای تهران و شیخ نشینهارا رنگ و بوئی میبخشد دستخوش سرمازدگی و خسارت گردیده است .

کشاورزان این منطقه از تمدید وام شرکت‌های تعاونی روستائی و حمایتی که از آنها شده کمال تشکر را دارند .

پس از احداث پل و ایجاد ارتباط شرق و غرب استان ساحلی از طریق میناب ، خیابان مدخل شهر که در امتداد پل قرار دارد نیاز به اسفالت داشته بعلاوه شهر میناب که بموازات ساختن سد گسترش مییابد مستعد توسعه و ایجاد خیابانهای جدید میباشد . چون شهرداری میناب اعتبار لازم را ندارد وزارت کشور تقاضا می‌نماید از اعتباراتی که در اختیار دارند مبلغ سی میلیون ریال در اختیار شهرداری این شهر در حال توسعه قرار دهند . همچنین نسبت با اجرای نقشه جامع شهر اتخاذ تصمیم نمایند .

لازم بتذکر میدانم بیمانکاران محلی که در گذشته بواسطه بزرگداشت جشن ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی بنا بوظیفه میهنی در ساختن بناها و مدارس یادبود در اقصی نقاط استان با حداقل قیمت دین خود را اداء نموده‌اند انتظار دارند انجام کارهای عمرانی شهر هادرد توانائی و قدرت و تجهیزات سازمانشان بآنها واگذار شود .

ضمناً انتظار می‌رود دستگاه‌های اجرائی استانها بمصوبات و ارائه طریق انجمن‌های استان و شهرستان که بازگوکننده نیازهای مردم استان میباشد با قاطعیت بیشتری ترتیب اثر دهند (احسن - احسن) .

رئیس - آقای مصطفوی فرمائید .
مصطفوی - جناب آقای رئیس ، خانمها و آقایان روز جمعه ۲۵ اسفندماه مردم استان اصفهان که بقول

استاندار آن استان بلند بخت باید گفته شود و در این چند سال بارها افتخار درك زیارت رهبر عالیقدر مارا داشته و از عنایات معظم‌له در راه جهش اقتصاد و عمران استان استفاده کرده‌اند بار دیگر شاهنشاه عزیز و محبوب خود را که برای اجازه شروع بهره برداری از مجتمع صنعت ذوب آهن تزول اجلال فرموده بودند زیارت کردند و آنچنان احساساتی نسبت به پیشوای محبوب خود ابراز داشتند که در خور وصف نیست (صحیح است) عموم طبقات مردم از زیارت شاهنشاه محبوب و شروع بهره برداری از صنعت ذوب آهن غرق در شرف و مسرت بودند (صحیح است) .

صنعت ذوب آهن ایران که متجاوز از نیم قرن بزرگترین آرزوی مردم ایران بود، کم کم صورت طلسم غیر قابل شکست را بخود گرفته بود . دشمنان صنعتی شدن ایران این کار را برای ایرانی زودرس و غیر اقتصادی میدانستند و در دل خود هرگز میل نداشتند این صنعت بزرگ که بفرمایش شاهنشاه ضامن استقلال اقتصادی و صنعتی و سیاسی ما است در ایران عملی شود (صحیح است)؛

اما اراده شاهنشاه و سیاست مستقل ملی و مدبرانه این مرد بزرگ و ثبات و امنیت بی نظیر کشور ما موجب شد تا در ۲۳ اسفند سال ۱۳۴۶ بانشریف فرمائی شاهنشاه و شهبانوی محبوب این صنعت بزرگ در اصفهان دردشت لنجان و در کرانه زاینده رود بدست شاهنشاه بنیان گذارده شود (صحیح است) .

کوشش مسئولین ذوب آهن و مساعدتهای بی دریغ دولت و از همه مهمتر نظارت‌های مستقیم شاهنشاه و تشویق‌هایی که در سفرهای متعدد به آن منطقه نسبت به کارکنان داخلی و خارجی ذوب آهن میفرمودند و در حقیقت هر بار نیروی جدیدی در آنها ایجاد میفرمودند سبب شد که پس از ۵۵ سال این شاهکار عظیم صنعت بمرحله بهره برداری برسد (صحیح است) .

خدا میداند هنگامی که شاهنشاه بادست خود تکمه مربوط به افتتاح کارخانه را فرستادند و کارخانه ذوب آهن صفیرزان بکار افتاد چه حالت وجد و شرف و چه اشکهای شادی به حاضرین دست داد (صحیح است - احسن) (نمایندگان - همه ملت ایران چنین بودند)

و من یقین دارم این شادی و شرف در بین همه مردم ایران که از طریق تلویزیون این صحنه شکوهمند را مشاهده میکردند دست داده است (صحیح است) .

خوشحالی و مسرت کارگران صنعت ذوب آهن از زیارت شاهنشاه و افتتاح کارخانه آنقدر زیاد بود که قابل توصیف نیست (صحیح است) آنها پس از افتتاح کارخانه و حتی در بین فرمایشات دربار شاهنشاه بی اختیار دسته جمعی سرود ملی و سرود انقلاب ایران را خواندند و بارها با فریادهای جاوید شاه نسبت بشاهنشاه بزرگ خود ابراز احساسات میکردند . شاهنشاه مژده دادند که قرارداد گسترش تولید کارخانه تا میزان ۲ میلیون تن در طی ۵ سال آینده با امضاء رسیده و وعده فرمودند این افزایش تولید تا ده سال دیگر به ۱۵ میلیون تن خواهد رسید (انشاءاله) جای آن دارد که ایرانی بخود بیالند و بوجود رهبری خردمند و داهی که چنین مشکل اقتصادی و سیاسی را با اراده خود حل فرموده افتخار کند (صحیح است - احسن) .

راستی که عید امسال آنچنان عیدی است که صرف نظر از سنت ملی ملت ایران جشن و مسرت باشکوه تری دارد و این عید را اگر می‌توان از هر عید میدانند . همانطور که شاهنشاه فرمودند ملت ایران از همه مهندسين و تکنیسین ها و کارگران و کارمندان که در بهر ثمر رساندن این کار بزرگ خدمت کرده‌اند اعم از کارشناسان کشور دوست و همسایه ما و متخصصین و کارگران ایرانی سپاسگزار است و از همکاری فنی و اقتصادی همسایه بزرگ شمالی خود که چنانچه آقای کاسیکین در بیانات خود گفتند از صنعتی شدن و غنی شدن ایران خوشحالند، تشکر می‌کنند . در حالی که مردم ایران از حماسه ذوب آهن در نشاط بودند شاهنشاه مژده دیگری بعنوان عیدی بزرگ بملت ایران دادند که اهمیت آن بجهت عیدیه از آنچه عرض شد بیشتر است و آن مالکیت مطلق ایران بر منابع و تأسیسات نفتی و واگذاری امور اکتشاف و استخراج بشرکت ملی نفت ایران است (صحیح است - احسن) .

خانمها و آقایان مستحضرنده که اولین امتیاز نفت به خارجیان ۱۰۹ سال قبل یعنی در سال ۱۸۶۴ داده شده و از هفتاد سال قبل بهره برداری نفت عملاً آغاز گردیده است .

در دوران قبل از ملی شدن نفت صاحبان امتیاز در ایران حادثه ایجاد میکردند، در سیاست ایران مداخله حاکمانه داشتند منابع نفت ما را میبردند و ایران و ایرانی را بهیچ میسرند تا آنکه باراده شاهنشاه و رهبری دایمانه ایشان ملت ایران در سال ۱۳۲۹ در چنین ایامی نفت خود را ملی کرد (صحیح است) پس از انقلاب بزرگ شاه و ملت، شاهنشاه ایران که همواره خواستار آن بودند ملت ایران مستقیماً منابع نفتی خود را مورد بهره برداری قرار داده و حداکثر منافع ایران از نفت تأمین گردد ضمن اقدامات متعددی که طی نخستین دهه انقلاب در این مورد صورت گرفت درکنگره انقلاب سیاست تازه نفتی ایران را اعلام فرمودند و از کمپانیهای نفتی خواستند که یکی از دوره حل پیشنهادی شاهنشاه را انتخاب کنند .

موجب کمال خوشوقتی و مسرت ملت ایران است که شاهنشاه در روز ۲۵ اسفند ۱۳۵۱ هنگام افتتاح کارخانه ذوب آهن چنین فرمودند :

« چون ۲۹ اسفند روز ملی شدن صنعت نفت در پیش است از این موقعیت استفاده میکنم برای اینکه شما و بملت ایران مطالبی را اظهار بکنم درکنگره بزرگ بزرگداشت انقلاب ما، در ششم بهمن بشما ملت ایران گفته بودم که ما دوره در مقابل کمپانیهای خارجی میگذاریم که یکی از آنها را انتخاب بکنند . امروز میتوانم بشما بگویم که آنها راه دوم یعنی واگذاری کامل مالکیت و اداره حقیقی تمام تأسیسات نفت بایران را انتخاب کردند .

این شرکت‌های معتبر و معظم نفتی خارجی فقط سفارش کننده مقدار نفتی که ما میتوانیم بآنها تحویل بدهیم خواهند بود و منتفع ما ز هر بشکه نفت کمتر از هیچ کدام از ممالک حوزه خلیج فارس نخواهد بود . يك مساعدتی که فکر میکنم این کمپانیها اضافه بر قبول شرایط ما کرده‌اند این است که تمام متخصصین که هنوز ما بدانها احتیاج داریم در يك شرکتی که ملیت ایرانی دارد و در ایران به ثبت رسیده شده باشد در اختیار ما خواهد بود تا موقعی که لازم باشد .

بدنبال این فرمایش شاهنشاه ایران که در دنیا

انعکاس بسیار مهمی داشت و فصل تازه‌ای از تاریخ صنعت نفت جهان بوجود آورد (صحیح است) اینک ملت ایران غرق در شادی است (صحیح است) که از اول فروردین ماه ۱۳۵۲ نظیر ممالکی چون آمریکا و شوروی تأسیسات نفتی خود را مستقیماً اداره میکند (صحیح است).

جای آن دارد که ملت ایران از این مزده بزرگ و از این اقدام شگرف، روزهای متعدد جشن و سرور برپا کند و شب و روز بدرگاه شخصیت توانائی که این موقعیت را تحصیل نموده سپاسگزاری نماید (صحیح است). قرار داد کنسرسیوم نفت به حساب ما تا پنج سال دیگر و یاداعی آنطرف قرار داد بیست و یکسال دیگر، ظاهراً اعتبار داشت ولی بموجب قرار داد جدید کنسرسیوم که بحق حسن نیت نشان دادند دیگر هیچگونه مداخله و شرکتی در صنعت نفت ندارند و تا مدت ۲۰ سال خریدار نفت ما خواهند بود.

اداره کامل صنعت نفت ایران بوسیله کارشناسان ارزنده ایرانی که از لحاظ غرور ملی و سیاسی اهمیت فوق العاده دارد و فصل جدیدی را در زندگی ایران و ایرانی می‌گشاید از لحاظ اقتصادی ثمرات زیادی خواهد داشت زیرا از یک طرف در کار استخراج چه از لحاظ نوع و چه از لحاظ میزان وضع بهتری به نفع ملت ایران جریان پیدا خواهد کرد. از منابع و مواد مختلف نفتی آنرا که باید زودتر استخراج و تولید کرد، استخراج می‌کنیم و آنرا که بنابه سیاست اقتصادی و نفتی باید حفظ کرد و استحصال آنرا بموقع دیگری محول نمود حفظ می‌کنیم (صحیح است) از نظر میزان استخراج آنچه احتیاج داریم و خرجهای اقتصادی و عمرانی مابه آن نیازمند است بیازارهای جهان عرضه خواهیم کرد (صحیح است) در حالی که در گذشته مکرر مذاکرات دولت ایران با کمپانیها بر سر افزایش استحصال بود.

از طرف دیگر برای سرمایه گذاری جدید در تولید نفت از هر کجا سرمایه ارزانتری بیابیم میتوانیم استفاده کنیم و در نتیجه محصول خود را بقیمت مناسبتری بیازارهای جهان عرضه خواهیم کرد و همانطور که شاهنشاه فرمودند سود ما از هیچیک از کشورهای منطقه خلیج فارس کمتر نخواهد بود.

خانمها و آقایان، راز این موفقیتها چیست؟ و چگونه کمپانیها با همه علاقه‌ای که بمنافع خود دارند چنین موافقتی را صحه گذارده‌اند.

مسلماً بهتر از من میدانید اوضاع سیاسی کشور ما و ثبات و امنیت و استقلال ایران که بر رهبری شاهنشاه خردمند ما فراهم شده است و همچنین اعتماد دنیابه عملی بودن فرمایشات شاهنشاه و مقید بودن معظمه به اصول تعهدات و پیشرفتهای دنیائی و عدالت به خریداران نفت اطمینان داده است که اگر ایران مداخله بیگانه را نمی‌پسندد ولی بعهود و قرار خود برای معاملات بر مبنای انصاف و عدالت پابرجا است (صحیح است) از خداوند بزرگ مسئلت دارم که پادشاه اندیشمند و توانای ما را که این چنین برای ملت خود افتخار می‌آفرینند سلامت بدارد (انشاءالله) تاملت ایران که امسال عیدی بزرگ و پراز شکوه دارد، سالهای سال در پرتو رهبری داهیبانه‌ای به پیشرفت و سعادت نایل شود (انشاءالله).

ملت ایران که اکنون سال موفقیتهای پی در پی نفتی سال ۱۳۵۱ را پشت سر می‌گذارد در آستانه سال نوبار دیگر اعلام می‌دارد که با عشق و اعتقاد کامل بر رهبر خود کوشش خواهد کرد تا بتمدن بزرگی که شاهنشاه بما وعده داده‌اند نائل شود و عظمت دیرین خود را مجدداً بدست آورد (صحیح است).

بنده هم وظیفه خود می‌دانم در آستانه سال جدید موفقیتهای پی در پی ایران، بویژه این موفقیت بزرگ در کار صنعت نفت را بشاهنشاه خردمند و همه مردم ایران تبریک عرض کنم (احسن) سلامت رهبر خردمند ملت ایران و شهبانوی محبوب و گرامی و ولیعهد عزیز ایران را از خداوند بزرگ مسئلت دارم (احسن - احسن).

رئیس - آقای زرین پور بفرمائید.

زرین پور - با اجازه جناب آقای رئیس، همکاران محترم: پنجشنبه گذشته بمناسبت میلاد مسعود اعلیحضرت رضا شاه کبیر آئین با شکوهی در حضور والا حضرت محبوب شاهپور غلامرضا پهلوی از طرف روابط عمومی ستاد بزرگ ارتشتاران در آلاشت مازندران برگزار

گردید که این جانب افتخار شرکت در آنرا داشتم. در این مراسم وزرای کشور و راه، ژنرال آجودان شاهنشاه آریامهر، استاندار مازندران، چند تن از نمایندگان مجلس شورای ملی، نمایندگان نیروهای مسلح شاهنشاهی اعضای هیئت عمران و آبادانی آلاشت، نمایندگان احزاب، کانون ناسیونالیست ایران و گروه کثیری از اهالی آلاشت و سوادکوه افتخار شرکت داشتند که با جلال و شکوه هر چه تمامتر در ساعت ۱۰ صبح این مراسم شروع شد (صحیح است). ابتدا آقای مهندس شیانی استاندار مازندران خیر مقدم عرض نمود و سپس تیمسار سبهد شفت بنمایندگی از طرف نیروهای مسلح شاهنشاهی و نمایندگان گروههای مختلف و اهالی آلاشت پیرامون خدمات درخشان رضاشاه کبیر سخنانی ایراد نمودند و در خاتمه زادگاه سردار ملی ایران گلباران شد (احسن).

۲۴ اسفند نقطه عطفی در تاریخ درخشان و پر افتخار ملت ایران است (صحیح است) زیرا در چنین روزی در سال ۱۲۵۶ فرزندی برومند و شایسته‌ای در این زادبوم قدم بعرصه وجود گذاشت که بخواست خدای توانا می‌بایستی روزی میهن عزیز ما را در بحرانی‌ترین موقعیت تاریخ از خطر نابودی و اضمحلال نجات بخشد و همانطور که دیدیم چنین نیز شد زیرا زمانی که کشور ما یکی از بحرانی‌ترین دوران زندگی خود را می‌گذراند ایامی که استعمار در کلیه شئون میهن عزیز ما ریشه دوانیده، و نفوذ خارجی در تار و پود پیکر ما و وطن نفوذ نموده بود این رضاشاه کبیر بود که در افق تاریک کشور، همچون خورشید درخشان تجلی نمود و این مرز و بوم باستانی را از سقوط حتمی نجات بخشید و با فتخارات گذشته خود باز گردانید (صحیح است).

شاهنشاه آریامهر در کتاب مأموریت برای وطنم چنین مرقوم فرموده‌اند:

« پدرم در احیای افتخارات باستانی و مجد و عظمت دیرین وطن ما کوشش بسیار داشت و همیشه از ملت خود می‌خواست که میهن خود را چنانکه شایسته افتخارات گذشته است سربلند نگاهدارد و در راه تجدید عظمت دیرین ایران باوی گام بردارند.»

رضاشاه کبیر که وجودش ملامت از ناسیونالیسم مثبت بود با کوشش شبانه روزی و اراده‌ای آهنین، ایرانی نوین بوجود آورد و باب جدیدی بروی این ملت گشود، اقتصاد کشور را پی‌ریزی کرد و آنرا بر پایه‌های محکم و استواری بنا نهاد (صحیح است) در نتیجه تثبیت اوضاع و امنیتی که بر اثر تلاش و کوشش خستگی ناپذیر این رادمرد تاریخ فراهم آمد، اجرای یک رشته اقدامات اساسی برای نجات کشور از آشفتگی‌ها آغاز گردید و بنای جدیدی از نظر سیاسی، فرهنگی و اجتماعی نیز پی‌ریزی شد (صحیح است) بدون شك اعلیحضرت رضاشاه کبیر یکی از چهره‌های درخشان و افتخار آفرین تاریخ ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران است (صحیح است) او با عشقیکه بمیهن میورزید گامهای بلندی در راه تجدید عظمت کشور برداشت، و اگر نتوانست بر تمام آرمانهای ملی خود جامه عمل بپوشاند جای بسی افتخار و خوشوقتی است که فرزندی از خود بجای گذاشت که پس از وی کشور ما را با سرعتی بیش از حد تصور بسوی دروازه‌های بزرگ تمدن نزدیک میکند (صحیح است احسن).

ملت ایران سالروز تولد سردودمان جلیل پهلوی را عزیز و گرامی داشته و درودی بی‌پایان خود را نثار روان پاک آن رادمرد بزرگ تاریخ مینماید و از درگاه خدای بزرگ بقای عمر و عظمت روز افزون شاهنشاه آریامهر تندرستی علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی محبوب و والا حضرت ولیعهد عزیز و خاندان جلیل سلطنت را مسئلت نموده توفیق روز افزون شاهنشاه عظیم‌الشان را در بشمار رساندن آرمانهای ناسیونالیستی آرزو مینمایم.

در چند هفته اخیر دنیا شاهد و ناظر یکی از موفقیتهای بزرگ کشور ما بود که بدون شك نظیر آن در تاریخ کهن این مرز و بوم کمتر روی داده است. حاکمیت مطلق و همه جانبه ایران بر منابع نفتی خود که پس از متجاوز از ۷۰ سال و مالکیت بر کلیه تأسیسات وابسته بان که در اثر رهبریهای مدبرانه و افکار بلند شاهنشاه آریامهر بان نائل آمدیم، فصلی دیگر بر تاریخ پرافتخار ایران افزوده آرزوئی که سالیان دراز در قلب هر فرد ناسیونالیست و وطن پرست بود، صورت واقعیت بخود گرفت. درود

برهبریکه این چنین رؤیاهای ملت خود را جامه عمل میپوشاند و برای آن افتخار میآفریند.

جا دارد بخاطر این موفقیت عظیم و پیروزی بیسابقه در این ساحت مقدس بعنوان نماینده ملت و یک فرد ناسیونالیست صمیمانهترین تبریکات خود را به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر، و فرد فرد ملت ایران تقدیم نمایم (احسن).

در خاتمه از موقعیت استفاده نموده متذکر میگردد که در چند روز اخیر نامه‌های متعددی از سوی گروه دانشجویان ناسیونالیست ایرانی مقیم خارج از کشور دریافت داشته‌ام که طی آن بدنبال فرمایشات شاهنشاه آریامهر در کنگره عظیم و جشن دهمین سالگرد انقلاب شاه و ملت و مذاکرات سن موریس، از موفقیت کم نظیری که ایران در زمینه منابع و تأسیسات نفتی خود کسب کرده است اظهار خوشوقتی و احساس غرور نموده‌اند و ضمن سپاس فراوان پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر، از پیشرفت‌های چشمگیر دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا نخست‌وزیر در زمینه‌های مختلف مملکتی بخصوص برنامه پنجم عمرانی کشور تشکر و آرزو نمودند که هر چه زودتر تحصیلات دانشگاهی خود را پایان رسانیده و برای شرکت در پیشبرد آرمانهای مقدس انقلاب شاه و ملت بوطن عزیز مراجعت نموده تا سهم مؤثری در پیشرفت و ترقی ایران بزرگ داشته باشند (احسن - احسن).

رئیس - خانم پیرنیا تشریف بیاورید.

خانم پیرنیا - جناب آقای رئیس - همکاران محترم - همانطور که استحضار دارند دوروز قبل یکی از آرزوهای دیرین و رؤیائی مردم ایران با افتتاح مجتمع صنایع ذوب فولاد آریامهر در اصفهان عملی گردید (صحیح است).

سعادت که در آن روز از مراسم افتتاح بزرگترین طرح صنعتی کشور نصیب گردید ادراک عظمت و اعتلای میهن مقدس در دشت پهناور اصفهان و اهتزاز پرچمهای سرافراز و وطن برقله‌های عظیم و دگل‌های کارخانه شگرف ذوب فولاد توأم با ندای غرور آمیز و افتخار آفرین و آزادی بخش رهبر عالیقدر ایران آنچنان پر روح و وجود اثر گذاشته (احسن) و آنچنان شوری ایجاد کرده که از

خداوند متعال یاری می‌خواهم بتوانم لااقل شمه‌ای از آن همه جلال و عظمت را بعرض همکاران محترم برسانم (آفرین - احسن).

در تاریخ کشور باستانی و کهنسال خود روزها و ماههای تاریخی که سرنوشت ملت را بمسیر جدیدی سوق داده بسیار داریم. ولی می‌خواهم در پیشگاه وطن و ملت ایران و نمایندگان محترم عرض کنم که یکی از ماههای باشکون و فرخنده و بامیمنت تاریخ ماه اسفند است (صحیح است) آن نیروی لایزال که همواره در سخت‌ترین ادوار و ایام تاریخ دست توانا و نیرومند خود را برای نجات ایران از آستین مهر و عطوفت بدر آورده و کشتی ایران را بساحل نجات رسانیده یعنی همان پروردگار مهربان در دقایقی که ایران عزیز در وادی نیستی و زوال دست و پا میزد و سرنوشت استقلال آن بتار مویی بسته بود یکی از همان موارد را متجلی ساخت (صحیح است).

آری در همین ماه اسفند چهره مردانه و مصمم سردار کبیر و نامی سردودمان پهلوی بود که کمر همت بنجات میهن بست و نگهبانی کشتی وطن را بدست گرفت (صحیح است).

عجیب است... تقارن ایام با تاریخ سخن میگویند. باز هم در همین ماه گرامی میلاد مسعود و فرخنده این سردار بزرگ را جشن میگیریم و باز هم در همین ماه با درایت و تدبیر رهبر بزرگ انقلاب زنجیر اسارت قرون از دست و پای زن ایرانی بازگشته زن ایرانی وارد اجتماع میگردد و از حقوق متساوی بهره‌مند میشود (صحیح است). و باز هم در همین اسفند ماه است که ندای جان بخش و پیروزمند اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر را در افتتاح مجتمع شگرف ذوب فولاد ایران بگوش جان می‌شنویم (احسن).

اقدامات و مجاهدات سردار کبیر ایران کشور جوان ما را بیدار و برآوردن سوق داد ولی آرمانهای آسمانی شهیار دادگستر فرزند عالیقدر او ایران را صاحب هزاران هزار کار بزرگ عمرانی نمود و نام وطن ما را شهره عالم ساخت و بدروازه تمدن بزرگ نزدیک ساخت (صحیح است) درود بی پایان ملت ایران بسردار کبیر رضاشاه بزرگ که نام خود را در سینه تاریخ میهن

جاویدان ساخت (احسن) و تعظیم به پیشگاه شهرداری که وطن ما را سرافراز و به آرزوهای کهن موفق فرمود (احسن) مزده مسرت بخش و آهنگ غرور آمیز ندای شاهنشاه آریامهر که فرمودند ایران مالکیت کامل و اداره تأسیسات نفت خود را بدست گرفت و در فضای وطن طنین دارد (صحیح است) اجازه فرمائید از اینجا بجهانیان بگویم، شور و هیجان و احساسات ایرانیان نسبت بشهاریار عالیقدر و عظیم خود آنچنان است که جان بر کف در راه تحقق هدفها و آرمانهای گرامی ایشان صف بصف از مردوزن ایستاده ایم (صحیح است - احسن) صدای ماشین عظیم و شگرف ذوب فولاد آریامهر، صدای قلب فرد فرد ملت ایران است (صحیح است) که با سرافرازی و غرور و افتخار بمهر شاه و میهن و با تأییدات الهی بدست توانای فرزند لایق وطن در سینه ایران می‌تپد (احسن) و از خود خروش و ثروت و جوشش می‌آفریند.

رئیس - آقای دکتر ناوی بفرمائید.

دکتر ناوی - مقام منبع ریاست، همکاران گرامی چند روز پیش بنابعد عتیکه وزارت بهداری از کمیسیونهای بهداری مجلسین بعمل آورده بود از سازمان نظارت و کنترل مواد غذایی وزارت بهداری بازدید بعمل آمد.

این سازمان وظیفه سنگینی دارد (صحیح است) هر وارد کننده باسازنده مواد خوردنی و آشامیدنی و لوازم آرایشی و بهداشتی ناگزیر است که کالای خود را باین مرکز مجزیبیاورد تا پس از یک سلسله آزمایشهای دقیق فنی و علمی در صورتیکه صحت و سلامت کالاها مورد تأیید قرار گرفت آنرا عرضه نماید والا از مصرف آن جلوگیری بعمل خواهد آمد و عنداللزوم مواد مضره منهدم خواهد شد.

این سازمان آزمایشهای خود را در چهار رشته مختلف توسط کارشناسهای متبحرانجام میدهد.

میکربشناسی، قارچ شناسی، آزمایشهای شیمیائی و انگل شناسی رشته‌های چهارگانه‌ای میباشند که فعالیت سازمان نظارت بر مواد غذایی وزارت بهداری در آنها خلاصه میشود (صحیح است).

از آزمایشگاههای مختلف که با وسائل دقیق و مدرن مجهز بوده وزیر نظریزشکان جوان و مصمم و علاقمند بکار مشغول بود بازدید بعمل آمد و هر سوال بازدید کنندگان را مسئولین در کمال صراحت و رسائی پاسخ میدادند.

آنقدر کار سازمان خوب و جالب بود که لازم میدانم به بقیه نمایندگان توصیه کنم که از آنجا بازدید فرمایند.

همه میدانیم که سالهای قدیم وضع آب آشامیدنی و مواد خوراکی چه بود و هر ساله چقدر مردم بحصبه و انواع بیماریهای روده‌ای دچار میشدند اوزام حاد و مزمن معده و روده چه بروز گار مردم میآورد و اگر وضع

ملت شریف ایران بخوبی میدانند این دودمان توانا و میهن دوست و ملت نواز پهلوی است که ضربان قلب ملت ایران را بموفقیت و تعالی و عظمت بکار انداخته است (صحیح است) ملت ایران نه تنها از منافع، محصول، درآمد، کار و امتیازات این صنعت مادر که ضامن استقلال اقتصادی و سیاسی کشور است برخوردار خواهند شد بلکه از مزایای بیشماری که از مشتقات و صنایع مربوط بآن است بهره‌مند خواهند گردید. در اینجا از صمیم قلب و با خلوص نیت شوکت و عظمت شهبانوی گرامی و بزرگوار ایران را که سهم مهمی در حصول این همه موفقیتها دارند و موجب خوشنودی و آسایش خاطر شهاریار دادگستر ایران میباشند آرزو میکنم (احسن).

و همچنین از خدمتگزاران صدیق شاهنشاه تاجدار ایران بالاخص جناب آقای هویدا نخست وزیر گرامی و همکاران پرتلاش و میهن پرست ایشان که با همگامی نکنسنینها و مهندسین و کارگران ایرانی در انجام اوامر شاهنشاه آریامهر بجان و دل می‌کوشند با احترام و تکریم یاد کرده سپاسگزاری مینمایم (احسن) در خاتمه اجازه می‌خواهم تبریکات خالصانه همه زنان ایران را بمناسبت پیروزی بزرگ ملت ایران در مورد نفت که در سایه اندیشه گرانمایه رهبر عالیقدر انقلاب ایران بدست آمده

همان حال قدیم میبود با تراکم جمعیت و غذاهائی که در حجم زیاد تهیه می شود مرگ و میر ناچهارم بالا می رفت در این صورت تصدیق میفرمائید که وجود این سازمان تا حد مورد لزوم و استفاده است خوشبختانه تأسیس و ایجاد این دستگاه از میوه های شیرین دهه انقلاب شاه و ملت است با الهام از گفتار رهبر بزرگ ایران «ما میخواهیم غذای سالم و کافی در اختیار کلیه طبقات مردم قرار گیرد» وزارت بهداشتی قوانین لازم را تهیه و پس از تصویب مجلس اقدام تأسیس این سازمان بر ارزش کرد و اکنون با تکنولوژی جدید و گرایش مردم بخوردن غذاهای محفوظ در قوطی و ایجاد کارخانه های بزرگ تهیه مواد خوراکی مانند کارخانه های روغن نباتی، بیسکویت سازی صنایع گوشتی، مشروبات غیر الکلی و الکلی، شیرینی سازی که کالای مصرفی را در حجم بسیار زیاد تهیه میکند. اگر نظارت دقیق و کنترل وزارت بهداشتی نباشد و بحکم حبر قانون مواد معیوب منهدم و معلوم نشود زیانهای مادی و معنوی زیادی جامعه وارد خواهد شد. برای همه وطن پرستان مایه مباهات است که بشوند این سازمان قبل از انقلاب فقط در تهران يك واحد کوچک با پنج نفر کارشناس و امرور در ۲۳ نقطه کشور و با یکصد و هفتاد کارشناس دکتر خود بخود بخدمت ارزنده کنترل مشغول است با درایت و پشتکاری که در مسئولان وزارت بهداشتی نشان دارم میدانم که گسترش این سازمان بحدی خواهد رسید که بتواند بطور کامل جوابگوی نیاز کل کشور بشود (انشاء الله).

باتوجه بارزش زیاد خدمات پزشکی و حساسیت وظیفه و موضوع کار که (جان انسانهاست) و اینکه برای گسترش خدمات در سطح روستاها عده پزشکان مملکت کافی نیست و سلامت و رفاه مردم ده نشین مواد توصیه مخصوص است بنظر میرسد که بهتر است از وجود پزشکان فداکار خدمتگزار کمال استفاده بعمل آید در حال حاضر سازمانهای مختلفی سرگرم کارهای بهداشتی و درمانی در روستاها میباشند.

سپاه بهداشت؛ سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، وزارت بهداشتی و ملی کمبود پزشک یکی از اهم مسائلی است که از دیده نمی توان دور داشت.

جمعی از پزشکان بازنشسته بکماه پیش بمجلس آمده و آمادگی خود را برای خدمت در مناطق کم جمعیت اعلام داشتند ولی چون طبق قوانین جاری هیچک از دستگاههای دولتی نمیتواند حق ندارد از وجود بازنشسته استفاده کند تقاضا داشتند طی ماده واحده ای بدولت اجازه داده شود که با خرید خدمات بازنشستگان کمبود پزشک را تا حدی جبران کند و باتشویق مردم برفتن بدانشکده پزشکی کاری کنند که محتاج با استخدام پزشک از ممالک دیگر نشویم وقتی پزشکی حاضر می شود در سنین بالا بار و دیار خود را ترک گفته روستا و شهرک و مراکز بخش میآورد دلیل آن است که زندگی مرفهی نداشته و بجز حسن نیت و بشر دوستی احتیاج نیز در کاروی نقشی دارد و انگیزه رفتنش بمناطق دور دست میباشد (صحیح است) آید در بیخ و دور از انصاف نیست که بتقاضای این خدمتگزاران بشریت پاسخ مثبت داده نشود و موجبات رفاه آنان مهیا نگردد در خانمه توجه مقامات مسئول را بتقاضای دوم پزشکان بازنشسته جلب مینماید و وقتی که از حقوق و مزایای بازنشستگی کسر میشود چرا بهنگام بازنشسته شدن فقط حقوق را می پردازند انتظار دارم بتقاضای حق و قانونی آنان رسیدگی و توجه مخصوص بشود (احسن - احسن).

۳ - تقدیم لایحه الحاق يك تبصره به قانون پرداخت فوق العاده افسران و افراد پلیس راه مصوب ۱۳۴۸/۳/۱۹ بوسیله خانم صوفی معاون وزارت کشور

رئیس - وارد دستور می شویم خانم صوفی فرمایشی دارید بفرمائید.

خانم صوفی (معاون وزارت کشور) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم لایحه الحاق يك تبصره بقانون پرداخت فوق العاده افسران و افراد پلیس راه مصوب ۱۹ خرداد ماه ۱۳۴۸ تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم.

رئیس - لایحه به کمیسیون های مربوط ارجاع می شود.

۴ - تقدیم لایحه تأسیس شورای مرکزی آموزش کشور بوسیله آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی

رئیس - آقای دکتر میرعلاء بفرمائید.

۸ - اعلام وصول و قرائت نامه مجلس سنای راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور

رئیس - لایحه ای از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بمراسله شماره ۲۱۱۷۷ مورخ ۱۳/۱۲/۵۱

آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی و بودجه) در قبال لایحه شماره ۵۵۵۶۶ مورخ ۱۳/۱۲/۵۱ دولت راجع به بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور در جلسه فوق العاده روز شنبه ۲۶ اسفندماه ۱۳۵۱ مطرح گردید و برای تبصره ۶۰ آن پیشنهاد فوریت شده که ابتدا فوریت و سپس لایحه مزبور با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اظهار ملاحظیات مجلس سنا بکمیسیون بودجه ارجاع می شود.

۹ - اعلام وصول و قرائت نامه مجلس سنای راجع به لایحه تأسیس صندوق پس انداز افسران و درجه داران کادر ثابت ارتش شاهنشاهی

رئیس - لایحه دیگری از مجلس سنا رسیده است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۱۷۶۳۹ مورخ ۱۴/۱۰/۱۳۵۱

آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۴۶۹۳۲ مورخ ۱۳۵۱/۸/۲۴ دولت راجع به تأسیس صندوق پس انداز افسران و درجه داران کادر ثابت ارتش شاهنشاهی در جلسه فوق العاده روز شنبه ۲۶ اسفندماه ۱۳۵۱ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

دکتر میرعلاء (معاون وزارت علوم و آموزش عالی) - با اجازه مقام ریاست بموجب ماده ۱۸ قانون هیأت امناء دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و برای اجرای يك نظام نوین در امر آموزش کشور لایحه تأسیس شورای مرکزی آموزش کشور تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم.

رئیس - لایحه بکمیسیون های مربوط ارجاع می شود.

۵ - تقدیم اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ سازمان مرکزی تعاون روستائی بوسیله آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها

رئیس - آقای رهبری بفرمائید.

رهبری (معاون وزارت تعاون و امور روستاها) - با اجازه مقام ریاست باستناد تبصره يك ماده ۲۷ قانون محاسبات عمومی اصلاح بودجه سازمان مرکزی تعاون روستائی را جهت بررسی کمیسیون بودجه تقدیم می کنم و رئیس - لایحه بکمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۶ - تقدیم اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ بنگاه توسعه ماشین های کشاورزی و اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ بیمارستان های واکسازی وزارت بهداشتی به جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بوسیله آقای قوام صدوری وزیر مشاور و معاون نخست وزیر

رئیس - آقای قوام صدوری بفرمائید.

قوام صدوری (وزیر مشاور) - با اجازه مقام محترم ریاست اصلاح بودجه مربوط به بنگاه توسعه ماشینهای کشاورزی و همچنین اصلاح بودجه جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران را از لحاظ استحضار کمیسیون بودجه تقدیم میدارم.

رئیس - لوائح باستحضار کمیسیون بودجه خواهد رسید.

۷ - تصویب صورت جلسه های عصر روز شنبه نوزدهم، روز یکشنبه بیستم و روز سه شنبه (۲۲) اسفندماه ۱۳۵۱

رئیس - صورت جلسات عصر روز شنبه و روز یکشنبه و سه شنبه هفته گذشته خدمت خانمها و آقایان توزیع شده است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) این صورت جلسه ها تصویب می شود.

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش کمیسیون بهداری راجع به لایحه تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون بهداری راجع به تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بهداری بمجلس شورای ملی کمیسیون بهداری در جلسه روز چهارشنبه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۵۱ با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۶۵۱۶ مورخ ۱۳۵۱/۳/۳۰ راجع به تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب شده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرارداد و اصلاحات مجلس سنا را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت

ماده ۱۵ - دولت مکلف است خدمات درمانی کلیه کارکنان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکتهای دولتی اعم از شاغل و بازنشسته و موظف و همچنین همسر و فرزندان تحت تکفل آنان و نیز وراث قانونی کارکنان مذکور را تا زمانی که از حقوق وظیفه استفاده مینمایند در نقاطی که موجبات و امکانات آن فراهم میگردد بتدریج تأمین نماید.

تبصره ۱ - سپاهیان انقلاب در مدت خدمت سپاهگیری و همسر و فرزندان آنان میتوانند در این مدت از خدمات درمانی موضوع این قانون استفاده کنند.

در صورتی که سپاهی ضمن خدمت بعلت انجام وظیفه از کار افتاده تشخیص داده شود معالجات درمانی او و همسر و فرزندان طبق مقررات این قانون انجام خواهد شد.

تبصره ۲ - سایر افراد خانواده تحت تکفل کارکنان دستگاههای فوق نیز ممکن است در صورت فراهم شدن موجبات تأمین درمان آنان از مقررات این قانون استفاده نمایند ضوابط مربوط بتأمین

وظایف و اختیارات شورای فنی بموجب این قانون و اساسنامه آن تعیین خواهد شد.

ماده ۵ - تأمین خدمات درمانی مقرر در این قانون طبق ضوابطی که به پیشنهاد شورای فنی بتصویب مجمع عمومی سازمان میرسد از طریق خرید خدمات پزشکان و مؤسسات و گروههای پزشکی بخش خصوصی و مؤسسات درمانی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و بیمارستانهای سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی انجام خواهد شد.

ماده ۶ - میزان سرانه تأمین خدمات درمانی و نیز حدود این خدمات و تغییرات آن و همچنین سهم مشارکت مراجعه کننده (مبلغ فرانشیز) بموجب مقرراتی خواهد بود که از طرف شورای فنی پیشنهاد و پس از تأیید مجمع عمومی به تصویب هیئت وزیران برسد.

ماده ۷ - قسمتی از حق تأمین درمان مشمولین ماده ۱ از طرف دولت پرداخت و قسمت دیگر از حقوق و مزایای نقدی مستمر ماهانه آنان کسر میگردد.

مشمولین فوق بابت حق تأمین درمان خود و همسر و فرزندان شان به نسبت میزان حقوق و مزایای نقدی مستمر دریافتی ماهانه و یا حقوق وظیفه و مستمری خود بچهار گروه تقسیم میشوند.

گروه اول $\frac{1}{4}$ گروه دوم $\frac{1}{2}$ گروه سوم $\frac{3}{4}$ و گروه چهارم $\frac{4}{4}$ از حق تأمین را میپردازند و مبلغ پرداختی آنان در هر حال نباید از چهار درصد حقوق و مزایای نقدی مستمر دریافتی ماهانه و یا مستمری و وظیفه آنان تجاوز نماید. پرداخت بقیه بعهده دولت است.

تعیین گروههای مذکور به پیشنهاد شورای فنی و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

تبصره - حق تأمین درمان فرزندان مازاد بر سه فرزند که پس از (۹) نه ماه از تاریخ تصویب این قانون متولد شوند کلاً بعهده استفاده کننده خواهد بود و دولت سهمی از این بابت پرداخت نخواهد کرد.

ماده ۸ - وزارتخانه ها و سایر دستگاههای مشمول مقررات این قانون مکلفند بمحض اعلام آمادگی سازمان در هر یک از نقاط کشور، همه ماهه سهم کارکنان و بازنشستگان خود و افراد خانواده آنان و مستمری و وظیفه بگیران بابت حق تأمین مقرر در این قانون را از حقوق و مزایای نقدی مستمر و یا مستمری آنان کسر نموده و مستقیماً به سازمان بپردازند.

همچنین دولت مکلف است حق تأمین درمان سهم خود را بصورت يك قلم بدر بودجه سالانه کل کشور منظور و بسازمان پرداخت کند. و نیز سایر دستگاههای مشمول این قانون سهم خود را بصورت يك قلم در بودجه سالانه منظور و بسازمان خواهند پرداخت.

تبصره - مانده اعتبارات و مازاد وجوه ناشی از خدمات و عملیات سازمان قابل برگشت بخزانة برداشت از طرف وزارت دارائی نبوده و در سال بعد قابل مصرف میباشد.

ماده ۹ - اعتبار و امه های درمانی سازمان برنامه مربوط به توسعه شبکه بیمارستانی از طریق بخش خصوصی که بوسیله وزارت بهداری پیشنهاد و بتصویب سازمان برنامه میرسد از تاریخ تصویب این قانون در اختیار سازمان قرار میگیرد تا با توجه بمقتضیات و احتیاجات درمانی کشور و با رعایت ضوابط مصوب بمصرف برسد.

ماده ۱۰ - اعتبارات مربوط بطرحهای خرید خدمات که از طرف وزارت بهداری پیشنهاد و بتصویب سازمان برنامه میرسد در اختیار سازمان قرار میگیرد تا طبق آئین نامه هائی که از طرف شورای فنی پیشنهاد و بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید بمصرف تأمین درمان افراد کم بضاعت و سایر طبقاتی که از بیمه های درمانی برخوردار نیستند برسد.

تبصره - اعتبارات مربوط بخرید خدمات موضوع قانون واگذاری بیمارستانهای وزارت بهداری همچنین اعتباراتی که بموجب قوانین باطرحهای مصوب سازمان برنامه با اختیار شیر و خورشید سرخ ایران و سایر مؤسسات عام المنفعه درمانی گذاشته شده یا در آینده گذاشته شود از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۱۱ - در نقاطی که اجرای این قانون اعلام میشود سازمان میتواند با تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی (موضوع ماده ۳ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت مصوب نهم اسفند ماه ۱۳۴۹) افراد سایر طبقات و مؤسسات را نیز مشمول این قانون قرار داده و طبق شرایط و مقرراتی که پیشنهاد شورای فنی و تصویب مجمع عمومی سازمان میرسد نسبت بتأمین درمان آنان اقدام نماید.

۱۲۵۵۶ - اساسنامه سازمان از طرف وزارت بهداشتی تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای بهداشتی و دارائی و استخدام مجلسین بموقع اجراء گذارده خواهد شد. برای هرگونه تغییرات بعدی اساسنامه وزارت بهداشتی قبلاً موافقت شورای فنی و مجمع عمومی را کسب و برای تصویب کمیسیونهای مربوط بهمجلسین تقدیم خواهد کرد.

۱۳۵۵۶ - آئین نامه و مقررات مربوط بامور مالی، اداری، استخدامی و تغییرات بعدی آنها و همچنین تعیین میزان اندوختهها و نحوه استفاده از آن بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید.

۱۴۵۵۶ - تصویب اساسنامه و آئین نامهها و مقررات اجرائی این قانون وظایف و اختیارات وزارتخانهها و مؤسسات مشمول این قانون در امر درمان کماکان ادامه خواهد یافت.

۱۵۵۵۶ - از تاریخ تصویب اساسنامه سازمان تشکیلات سازمان بیمه کارمندان دولت منحل و کلیه تأسیسات و تجهیزات و اعتبارات و اموال و تعهدات آن بسازمان منتقل می گردد.

کلیه کارکنان سازمان بیمه کارمندان دولت بسازمان منتقل می شوند و مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری مشمول ماده ۱۴۴ قانون مذکور و تبصره های آن و هرگونه اصلاحات و تغییرات بعدی آن خواهند بود و با سایر کارکنان این سازمان تا زمانیکه آئین نامه استخدامی سازمان طبق ماده ۱۳ این قانون بتصویب نرسیده است براساس مقررات قبلی رفتار خواهد شد.

تبصره ۱۵ - اعتبارات و هزینه های ناشی از اجرای این ماده اعم از حقوق و مزایا در بودجه سازمان منظور خواهد شد.

تبصره ۲۵ - مراکز درمانی موجود سازمان بیمه کارمندان دولت تا زمانی که مجمع عمومی سازمان مقتضی بداند از طرف سازمان رأساً اداره خواهد شد.

۱۶۵۵۶ - در هر يك از نقاط کشور یا نسبت بهر گروه از کارمندان که اجرای این قانون در مورد آنان اعلام شود وزارتخانه یا دستگاههای مربوط موضوع

ماده يك این قانون بهیچوجه مجاز پرداخت وجه یا اختصاص اعتبار اعم از درآمدهای عمومی یا عمرانی یا اختصاصی برای امور درمانی نخواهند بود همچنین ایجاد هرگونه تعهدی از ناحیه دولت یا دستگاههای مذکور در مورد امور درمانی آن نقاط یا آندسته از کارمندان ممنوع است و کلیه تعهدات و قراردادهای موجود موضوع این ماده از طریق سازمان اجرا خواهد شد.

تبصره ۱۵ - از تاریخ تصویب این قانون هیچك از وزارتخانهها و دستگاههای مشمول این قانون بدون موافقت سازمان مجاز بتوسعه مؤسسات درمانی موجود خود و یا تعهد اضافی در مورد این قبیل مؤسسات نخواهند بود.

تبصره ۲۵ - وزارتخانهها و مؤسسات مشمول این قانون مجازند مؤسسات درمانی موجود خود را بلاعوض بسازمان واگذار نمایند تا ترتیب استفاده از تأسیسات مذکور بتصویب مجمع عمومی داده شود.

نسبت بکارمندان این قبیل مؤسسات در صورتی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند طبق ماده ۱۵ این قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۱۷ - در صورت بروز اختلاف بین بیماران و پزشکان و یا بیماران و بیمارستانها و یابین پزشکان و سازمان در امور درمانی سازمان نظام پزشکی در حدود آئین نامه انتظامی خود مرجع رسیدگی و حل اختلاف خواهد بود.

ماده ۱۸ - با اجرای این قانون کلیه مقرراتی که مغایر این قانون باشد در قسمتی که مغایرت دارد ملغی است.

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیون بهداشتی نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بگزارش کمیسیون بهداشتی خانمها و آقایانی که موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

اساسنامه ای که بتصویب کمیسیونهای دارائی و جنگ مجلسین خواهد رسید اداره میگردد.

تبصره ۱ - از نظر این قانون عائله درجه يك عبارت از همسر و فرزندان تحت تکفل میباشد.

تبصره ۲ - از محل وجوه صندوق بیمه افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور برای اجرای برنامه های درمانی در صورت ضرورت سرمایه ای بنابه تشخیص وزارت جنگ بدون بهره در اختیار این سازمان گذارده میشود و این سرمایه باید بتدریج در صندوق بیمه در بانک سپه مسترد و بحساب مربوط برگشت شود.

ماده ۲۵ - هزینه خدمات درمانی اشخاص مذکور در تبصره يك ماده يك معادل شش درصد حقوق ماهانه افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور میباشد.

(حقوق ماهانه در مورد شاغلین عبارت از وجوهی است که کسور بازنشستگی بآن تعلق میگیرد و در مورد بازنشستگان و مستمری بگیران مبلغ دریافتی آنان است) که بترتیب زیر تأمین خواهد شد:

الف - در مورد شاغلین:

۱- افسران و همافران و کارمندان تابع قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی معادل ۳٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری کل کشور و ۲٪ از محل حق بیمه حوادث افسران و همافران و کارمندان سازمانهای مذکور تأمین میشود و يك درصد بقیه از حقوق افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد.

۲- کارمندان غیر نظامی رسمی ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور معادل ۴٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری کل تأمین و ۲٪ بقیه از حقوق کارمندان مزبور کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد.

ب - در مورد بازنشستگان و مستمری بگیران: معادل ۴٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری کل کشور تأمین و دودرصد بقیه از حقوق افسران و همافران و کارمندان بازنشسته

۱۱ - طرح گزارش کمیسیون نظام راجع بلایحه تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع بتأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز چهارشنبه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۵۱ با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۴۸۹۶۲ مورخ ۱۳۵۱/۹/۲۱ راجع بتأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب شده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرارداد و اصلاحات مجلس سنار تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور

ماده ۱۵ - بمنظور تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت و وظیفه و افراد کادر ثابت و همردیفان و غیر نظامیان رسمی ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور همچنین افسران و همافران و کارمندان بازنشسته و عائله درجه يك آنان و مستمری بگیران در مقابل هر نوع بیماری و زایمان سازمانی بنام سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور در وزارت جنگ تأسیس و بر طبق

و مستمري بگير (باستثنای عائله شهداء) کسر و به سازمان پرداخت خواهد شد.

پ - در مورد عائله مستمري بگير شهداء :

معادل ۰.۶٪ حقوق مستمري آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمري کل کشور تأمين و بسازمان پرداخت خواهد شد.

تبصره - تدريج که سازمان در هر يك از نقاط کشور آمادگی خود را برای خدمات درمانی عائله افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمري کل کشور اعلام می نماید حق درمان سهمی افسران و کارمندان شاغل و سبیه وزارت جنگ و ژاندارمري کل کشور و حق درمان سهمی افسران و همافران و کارمندان بازنشسته و مستمري بگير بترتيب مقرر در بندهای الف و «ب» این ماده و سبیه بانك سیه از حقوق آنان کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد. بنحویکه استفاده کنندگان از خدمات درمانی بتوانند حداکثر در مدت یکماه پس از کسر اولین حق درمان مقرر از تسهیلات آن استفاده نمایند.

ماده ۳ - نحوه استفاده از خدمات درمانی و حدود کمکها و میزان مشارکت بیماران در هزینه های درمانی همچنین تعرفه حق الزحمه پزشکان و هزینه های بیمارستانی طبق آئين نامه ای که بتصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین میگردد.

تبصره - ترتیب تشکیل شورای عالی و وظایف آن در اساسنامه سازمان تعیین میگردد.

ماده ۴ - پدر و مادر و برادران و خواهران تحت تکفل افسران و همافران و کارمندان شاغل و بازنشسته ارتش شاهنشاهی و ژاندارمري کل همچنین کارمندان غیر نظامی رسمی سازمانهای مذکور در صورت تمایل میتوانند با پرداخت هزینه خدمات درمانی بطور نقدی طبق تعرفه ای که از طرف سازمان تعیین خواهد گردید از تسهیلات درمانی سازمان استفاده نمایند.

ماده ۵ - درآمد سازمان از پرداخت مسالیات بردرآمد و عوارض معاف است و سازمان از پرداخت هزینه دادرسی معاف میباشد همچنین استفاده کنندگان از مقررات این قانون که بنحوی از انحاء از سازمان کمک

درمانی دریافت میکنند نسبت بوجه دریافتی از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهند بود.

ماده ۶ - مقررات این قانون درباره ژاندارمري کل کشور همچنین در مورد عائله درجه يك افسران و درجه داران و پاسبانان کادر ثابت و وظیفه و همردیفان و غیر نظامیان شهربانی کل کشور و افسران و کارمندان و درجه داران و پاسبانان بازنشسته و عائله درجه يك آنان و مستمري بگيران شهربانی کل کشور نیز از تاریخ تأمين اعتبار لازم قابل اجرا میباشد.

تبصره ۱ - هزینه خدمات درمانی کارکنان شهربانی کل کشور بترتيب زیر تأمين خواهد شد :

۱ - معادل ۴٪ (چهار درصد) حقوق ماهانه آنان از محل بودجه شهربانی کل کشور و ۲٪ (دو درصد) از محل حقوق کارکنان شاغل و بازنشسته و مستمري بگير مشمول این قانون کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد.

۲ - در مورد عائله مستمري بگير شهدا :

معادل ۰.۶٪ (شش درصد) حقوق مستمري آنان از محل بودجه شهربانی کل کشور تأمين و بسازمان پرداخت خواهد شد.

۳ - استفاده از خدمات درمانی در مورد کارکنان شهربانی کل کشور ششماه پس از تأمين اعتبار خواهد بود. لیکن وجوهی که از تاریخ تأمين اعتبار طبق مقررات این قانون از حقوق کارکنان کسر همچنین وجوهی که از محل بودجه شهربانی کل کشور پرداخت میگردد بعنوان سرمایه اولیه شهربانی کل کشور موضوع تبصره ۲ ماده يك این قانون در اختیار سازمان گذارده میشود.

تبصره ۲ - مقررات ماده ۴ این قانون در مورد پدر و مادر و برادران و خواهران تحت تکفل کارکنان شهربانی کل کشور نیز قابل اجرا میباشد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش از کمیسیون بهداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۲۳ با حضور نماینده دولت لایحه تأسیس سازمان تأمين خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمري

کل کشور را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب شده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و اصلاحات مجلس سنا را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بهداری - دکتر حیدرقلی برومند

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به گزارش کمیسیونهای میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۲ - طرح گزارش يك شوری کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع بلایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

رئیس - گزارش يك شوری لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی مطرح است قرائت می شود (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۱۷ با حضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه شماره ۴۴۴۵۰ مورخ ۱۳۵۱/۱۱/۱۸ ارسالی از مجلس سنا راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی را که در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۱۳ و وصول آن از مجلس سنا باقید يك فوریت اعلام و فوریت آن در همان جلسه بتصویب رسیده و شماره ۶۳۰ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی

ماده اول - بمنظور فراهم نمودن موجبات افزایش درآمد سرانه کشاورزان و آشنا نمودن زارعان با اصول و شیوه های پیشرفته کشاورزی و دامداری و دامپروری و

جایگیری از خریدن و تقسیم اراضی مزروعی بقطعات کوچک غیر اقتصادی و افزایش میزان سطح زیر کشت کشور با استفاده از اراضی بایر و موات و مسلوب المنفعه و ترویج و توسعه فعالیتهای غیر کشاورزی و بخصوص صنایع دستی روستائی وزارت تعاون و امور روستاها بر اساس وظایف پیش بینی شده در ماده يك قانون تشکیل وزارت مذکور تدريج در واحدهای روستائی (هر واحد روستائی از چند قریه و یا چند قریه و مزرعه تشکیل میشود) مناطق مختلف کشور شرکتهای سهامی زراعی را تشکیل می دهد و عنداللزوم میتواند وسعت منطقه عمل شرکتهای متشکله را تغییر دهد.

تبصره - شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی متشکل در هر يك از مناطق مختلف کشور میتوانند ضمن مشارکت با یکدیگر نسبت به تشکیل واحدهای دامداری و دامپروری بزرگ و تشکیل مجتمع های شیر و گوشت و استقرار صنایع کشاورزی بمنظور فراهم نمودن موجبات افزایش ارزش افزوده تولیدات کشاورزی و دامی خود اقدام نمایند.

ماده ۹ - سهامداران شرکتهای سهامی زراعی اشخاص ذیل خواهند بود :

۱ - زارعیانی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و قوانین تقسیم و فروش خالصجات مالک یا مستأجر زمین شده یا بشوند.

۲ - خرده مالکانی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی شق تقسیم را انتخاب نموده اند در صورت تمایل آنها و با موافقت وزارت تعاون و امور روستاها.

۳ - کشاورزان و خرده مالکینی که مشمول هیچ يك از مراحل قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نبوده و هنگام تصویب قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (۴۰/۱۰/۱۹) شخصاً و مستقیماً بامر زراعت اشتغال داشته اند.

تبصره - در هر يك از واحدهای روستائی سهامداران شرکتهای سهامی زراعی حق استفاده مطلق و دائم اراضی را که در اختیار دارند بشرکت و اگذار مینمایند و متناسب با ارزش این حق و مقدار و موقعیت زمین مربوط و ارزش عوامل زراعی تعدادی از سهام شرکت را که وزارت تعاون و امور روستاها بر اساس مقررات

پیش بینی شده در اساسنامه این قبیل شرکتها موضوع ماده پنج این قانون تعیین می نماید دریافت خواهند نمود.

ماده سوم - در مناطقی که شرکتهای سهامی زراعی تشکیل می شود وزارت تعاون و امور روستاها میتواند حق استفاده مطلق و دائم از اراضی موات و بایر و مسووب المنفعه و سایر متعلق بدولت را در اختیار شرکتهای سهامی زراعی بگذارد. در این صورت وزارت مذکور نسبت سهمی که با توجه بتبصره ماده دوم این قانون تعیین میشود در شرکت ذی سهم خواهد بود و عواید حاصل از این سهام را بمنظور کمک و تقویت شرکتهای سهامی زراعی مربوط و بازار عاتی که سهام کمتری را در اختیار دارند طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای موضوع ماده ۱۷ برسد اختصاص خواهد داد.

ماده چهارم - هرگاه صاحبان اراضی مکانیزه و سایر شرکتها و واحدهای کشاورزی یک منطقه تقاضای تشکیل شرکت سهامی زراعی نمایند وزارت تعاون و امور روستاها مخیر است بعد از بررسی نسبت بتشکیل شرکت سهامی زراعی در منطقه اقدام و کمکهای فنی و مالی لازم را در حدود قوانین موضوعه و اساسنامه شرکتهای سهامی زراعی در باره آنها معمول دارد.

ماده پنجم - شرکتهای سهامی زراعی طبق اساسنامه ای که نمونه آن بر اساس اصول بازرگانی تهیه و پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تشکیل و اداره میشوند. این شرکتها پس از ثبت در دفتر مخصوصی که وزارت مذکور ترتیب میدهد دارای شخصیت حقوقی خواهند بود. کلیه تغییرات و اقدامات مربوط بثبت شرکتهای مذکور در این دفتر انجام میشود.

ماده ششم - در مناطقی که تشکیل شرکتهای سهامی زراعی اعلام میشود در صورتیکه حداقل پنجاه و یک درصد از اشخاص مذکور در ماده دوم این قانون عضویت شرکت را قبول و بقیه از امضای اوراق و اسناد و دفاتر مربوط بتشکیل شرکت امتناع نمایند، وزارت تعاون و امور روستاها بقائم مقامی مستکنین اقدام لازم را انجام خواهد داد.

ماده هفتم - مدیران شرکت سهامی زراعی در مورد حفظ و نگاهداری و بهره برداری از اموال و دارائی

شرکت در حکم امین خواهند بود. این اشخاص و همچنین مأمورین ذی ربط هرگاه در امور مربوط بشرکتها مرتکب جرم بشوند تعقیب و بعدا کتر مجازاتیکه در قوانین مربوط مقرر است محکوم خواهند شد. تعقیب و دادرسی در این قبیل موارد فوری و خارج از نوبت بعمل می آید.

ماده هشتم - رسیدگی باختلافات سهامداران و کارکنان شرکتهای سهامی زراعی با شرکت و مدیران شرکت و یا بالعکس نسبت بامراشتغال و با فعالیتهای کشاورزی و غیر کشاورزی در حوزه شرکت با هیئتهای سه نفری منتخب وزارت تعاون و امور روستاها خواهد بود.

تصمیم هیئتهای مزبور قطعی و بتقاضای ذینفع مأمورین ژاندارمری مکلف با اجرای آن میباشد. آئین نامه نحوه رسیدگی هیئت های فوق از طرف وزارت تعاون و امور روستاها پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده نهم - سهامداران شرکتهای سهامی زراعی میتوانند سهام خود را بدون هیچگونه محدودیتی ب شرکت یا بسهمداران دیگر همان شرکت و یا فرزندان خود منتقل نمایند و در هر مورد انتقال منوط بموافقت کتبی هیئت مدیره شرکت سهامی زراعی مربوط و تأیید وزارت تعاون و امور روستاها میباشد.

بهر حال هدف این خواهد بود که سهام متعلق بهریک از سهامداران از سهام مربوط به بیست هکتار زمین آبی تحت کشت کمتر نباشد.

ماده دهم - در صورت فوت هر یک از سهامداران از طرف شرکت نسبت باداره سهم متوفی اقدام و وراثت به نسبت سهم الارث از عواید سهام استفاده خواهند کرد. ضمناً در صورت تقاضای وراثت یا وارث شرکت سهامی زراعی میتواند طبق اساسنامه خود نسبت بخرید سهام و تأدیبهای آن و یا انتخاب یک نفر از ورثه (باتوافق سایر وراثت) بعنوان قائم مقام متوفی اقدام نماید.

ماده یازدهم - شرکتهای سهامی زراعی که با عضویت گروههای مندرج در ماده ۲ این قانون تشکیل شده و میشوند تاده سال از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و حق الثبت و هزینه ها و وجوهی که طبق قوانین سایر شرکها متعهد پرداخت آن هستند معاف میشوند.

کمیسیون های تعاون و امور روستاها و دارائی و استخدام مجلسین بمورد اجرا گذاشته خواهند شد.

ماده شانزدهم - سهامداران شرکتهای سهامی زراعی چنانچه به تبعیت از برنامه فعالیتهای شرکتهای سهامی زراعی مربوط وظایف محول بخود را انجام ندهند، به پیشنهاد هیئت مدیره شرکت و تأیید وزارت تعاون و امور روستاها از عضویت شرکت سهامی زراعی اخراج و سهام آنها برابر آئین نامه ای که پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید خریداری و در مقابل دریافت بها بصورت نقد یا اقساطی در درجه اول بسایر سهامداران داوطلب شرکتهای سهامی زراعی که دارای سهام کمتری می باشند و در درجه دوم ب شرکتهای سهامی زراعی مربوط واگذار خواهد شد.

ماده هفدهم - بمنظور تعیین روش کلی و تهیه برنامه کار و تصویب طرحها و پیش بینی و اختصاص اعتبارات لازم برای شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی (که با اجرای قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی تشکیل میشوند) و نظارت در حسن اجرای وظایفی که در قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی و اساسنامه آن برای وزارت تعاون و امور روستاها پیش بینی شده است شورائی بنام شورای امور شرکتهای

سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی بریاست وزیر تعاون و امور روستاها و عضویت معاون وزارت تعاون و امور روستاها در امور شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید - رئیس سازمان ترویج و توسعه فعالیتهای غیر کشاورزی - مدیر عامل سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران - رئیس سازمان شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید - رئیس سازمان اصلاحات ارضی - رئیس مرکز تحقیقات وزارت تعاون و امور روستاها - مدیر کل حقوقی وزارت تعاون و امور روستاها و دو نفر از کارمندان واج صلاحیت وزارت تعاون و امور روستاها بانتخاب وزیر تعاون و امور روستاها تشکیل میگردد.

مصوبات و تصمیمات شورای مذکور وسیله راجع ذی ربط تابع و وابسته بوزارت تعاون و امور روستاها بمورد اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره - خرده مالکان مذکور در بند ۳ ماده ۲ این قانون که با عضویت در شرکتهای سهامی زراعی عوایدی را تحصیل نمایند در صورتیکه میزان مالکیت هر یک از آنها بیش از حداکثر مقدار زمینی باشد که در اختیار یک خانواده زارع مقیم در محل وقوع ملک آنها باشد از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض مشمول قوانین و مقررات مربوط میشوند.

ماده دوازدهم - چنانچه زارعان سهامدار اقساط بدهی خود از بابت بهای اراضی را که طبق قوانین و مقررات اصلاحات ارضی یا آنها منتقل یا اجاره داده شده بموقع پرداخت ننمایند بدهی آنها وسیله شرکت سهامی زراعی مربوط پرداخت و بحساب آنها منظور خواهد شد.

ماده سیزدهم - وزارت تعاون و امور روستاها با اعطاء وام و همچنین کمکهای مالی و فنی بلاعوض و پرداخت هزینه های بنیادی شرکتهای سهامی زراعی را در اجرای وظایفی که بهمه دارند حمایت می نماید. بودجه و اعتبارات لازم برای اجرای این منظور از محل اعتبارات عمرانی و یا جاری دولت تأمین خواهد شد.

تبصره - میزان بهره وام های پرداختی ب شرکتهای سهامی زراعی حداکثر معادل میزان بهره وامهای پرداختی ب شرکت های تعاونی روستائی خواهد بود.

ماده چهاردهم - در کلیه اقدامات و برنامه ها نایک و وزارتخانه ها و سازمانها و بنگاهها و شرکتهای دولتی در مورد عمران روستائی و برنامه های آبادانی و آبیاری و بهبود وضع محصول و خرید فرآورده های کشاورزی و امثال آن اجرامی نمایند حوزه عمل شرکتهای سهامی زراعی حق تقدم خواهند داشت.

ماده پانزدهم - بوزارت تعاون و امور روستاها اجازه داده میشود که بانصوب هیئت وزیران سازمانها و مؤسسات لازم برای تأمین خدمات فنی و تجاری مورد نیاز شرکتهای سهامی زراعی و تعاونی های تولید روستائی را تأسیس نماید، در صورتیکه این سازمانها و مؤسسات بصورت بازرگانی اداره شوند اساسنامه مربوط همچنین اصلاحات احتمالی بعدی آن وسیله وزارت تعاون و امور روستاها تهیه و پس از تصویب

تبصره - میزان فوق العاده شغل کارکنان شرکتهای تعاونی تولید روستائی نیز که بصورت مستمر در منطقه عمل این قبیل شرکتهای انجام وظیفه مینمایند مساکن میزان فوق العاده شغل کارکنان شاغل شرکتهای سهامی زراعی در واحد های روستائی بر اساس مقررات ماده ۱۰ اساسنامه قانونی مرکز تحقیقات وزارت تعاون و امور روستاها (مصوب ۳۰/۱/۴۸) وسیله شورای امور شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید تعیین و پرداخت خواهد شد.

ماده هجدهم - برای دهاتی که در حوزه عمل یک شرکت سهامی زراعی قرار میگیرند انجمن واحدی بنام انجمن واحد روستائی بجا نشینی انجمنهای دهات تابعه شرکت مزبور برابر مقررات مربوط به انتخابات انجمنهای ده تشکیل خواهد شد. در این مورد پس از اعلام وزارت تعاون و امور روستاها وزارت کشور نسبت به انحلال انجمنهای دهات واقع در محدوده عمل شرکت سهامی زراعی و تشکیل انجمن واحد روستائی اقدام خواهد نمود.

تبصره - کلیه اموال و دارائی و تعهدات انجمنهای ده منحل شده طی صورت جلسه به انجمن واحد روستائی مزبور تحویل و منتقل میشود و انجمن واحد روستائی کلیه وظایف و اختیارات انجمنهای ده را بر طبق مقررات مربوط نسبت به دهات واقع در حوزه عمل شرکت سهامی زراعی انجام خواهد داد.

ماده نوزدهم - در مناطق روستائی کشور که بعات حوادثی از قبیل زلزله، سیل، انهدام یا نقصان آب، وزارت تعاون و امور روستاها، منظور کمک بکشاورزان و عمران منطقه و بهبود امر زراعت تشکیل شرکت سهامی زراعی و یا شرکت تعاونی تولید روستائی را لازم بداند حوزه عمل شرکت را در محل و مساحتی که مناسب بداند تعیین و بلافاصله اراضی و مستحدثات و اعیانی و قنوات و چاههای آب و وسائل آبیاری موجود در آن محدوده را در تصرف و اختیار شرکت قرار خواهد داد. بهای اراضی و مستحدثات و اعیانی و قنوات و چاههای آب و وسائل آبیاری که در اختیار شرکت قرار خواهد گرفت با رعایت مقررات ماده بیستم همین قانون پرداخت میگردد.

وزارت مذکور سهامداران شرکت را از زارعین - کشاورزان خودکار که مراعات آنها منحصراً از طریق کشاورزی است و در منطقه روستائی سکونت داشته اند انتخاب و محل سکونت جدید و میزان سهام هر یک را متناسب با تعداد افراد خانواده و زراعت قبلی آنان معین مینماید. در صورتی که بنسب اطلاعات دریافتی از مراجع محلی فوت اشخاص مذکور رسماً اعلام گردد، سهام بصورت کلی بنام ورثه صادر و تودیع خواهد شد و پس از صدور گواهی حصر وراثت ورثه حق استفاده از منافع سهام را خواهند داشت.

تبصره - وزارت تعاون و امور روستاها می تواند از مقررات فوق در مورد زارعینی که اراضی زراعتی آنان در مخازن سد های دولتی قرار بگیرد استفاده نماید.

ماده بیستم - اراضی و مستحدثات و اعیانی و قنوات و چاههای آب و وسائل آبیاری واقع در حوزه عمل شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی در صورتیکه در تاریخ تشکیل شرکت در مالکیت یا اجاره سهامداران نباشد بوزارت تعاون و امور روستاها منتقل میگردد و متناسب با آن وزارت مذکور طبق ماده سوم این قانون در شرکت سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی مربوط ذی سهم خواهد بود. ترتیب ارزیابی این قبیل اراضی و مستحدثات و پرداخت بهای آن بمالکین مربوط بقرار ذیل است:

الف - بهای اراضی (اعم از نسق و مکانیزه) بر اساس قانون اصلاحی اصلاحات ارضی (مصوب ۱۹/۱۰/۴۰) و مقررات آن وسیله وزارت تعاون و امور روستاها تعیین میگردد. قیمت اعیانی و مستحدثات و چاه آب و وسائل آبیاری همچنین آن قسمت از ماشین آلات کشاورزی مورد نیاز وسیله کمیسیون مذکور در تبصره ۲ ماده ۸ مواد الحاقی بآئین نامه اصلاحات ارضی (مصوب ۲۲ خرداد ۴۶) تعیین خواهد شد و چاه متعلق در مورد اعیان و مستحدثات از تاریخ تنظیم سند انتقال با قسط بانزده ساله با سود صدی شش در سال و ارزش چاه آب و موتور و ماشین آلات مربوط بآن نقداً از طرف دولت پرداخت میشود.

ماده بیست و چهارم - هرگاه پس از تعیین و صدور سهام اختلافی در مورد میزان سهام و تعیین آن ایجاد شود بتقاضای وزارت تعاون و امور روستاها یا اشخاص ذینفع موضوع در هیئت سه نفری مقرر در ماده ۸ این قانون مطرح و طبق تصمیم هیئت اقدام خواهند شد.

ماده بیست و پنجم - در صورتیکه مدیر عامل - بازرس و سایر مأموران منتخب برای خدمت در سازمان امور شرکت های سهامی زراعی و تعاونی های تولید روستائی از بین کارکنان سازمان مرکزی تعاون روستائی یا بانک تعاون کشاورزی انتخاب شوند بر حسب مورد حقوق و مزایای ثابت آنان از محل بودجه سازمان مرکزی تعاون روستائی و بانک تعاون کشاورزی و سایر مزایای آنها به میزان مورد تأیید شورای شرکت های سهامی زراعی و تعاونی های تولید روستائی (موضوع ماده ۱۷ این قانون) از محل اعتبارات طرح مربوط پرداخت خواهد شد.

مدت اشتغال این قبیل کارکنان در سازمان امور شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی برابر مقررات مربوط جزء سوابق خدمت آنان در سازمان مرکزی تعاون روستائی و یا بانک تعاون کشاورزی محسوب میشود.

تبصره - تشکیلات اداری سازمان مرکز تعاون روستائی در کشور و ترتیب و حدود ارتباط و احدها و کارکنان آن با دستگاهها و سازمانهای اداری تابعه و وابسته به وزارت تعاون و امور روستاها همچنین نحوه و گذاری تدریجی وظایف و امکانات و اختیارات سازمان مزبور به اتحادیه های تعاونی روستائی استانها و فرمانداریکل در جهت تفویض اختیارات به مسئولان محلی و تبعیت از سیاست عدم تمرکز با تصویب وزیر تعاون و امور روستاها تعیین خواهد شد.

ماده بیست و ششم - مرکز تحقیقات وزارت تعاون و امور روستاها (موضوع ماده ۱۵ قانون شرکتهای سهامی زراعی مصوب ۲۷/۱۰/۴۶) و ماده ۸ قانون عمران و نوسازی روستاها و انحلال وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی و تعیین تکلیف مؤسسات وابسته بآن (کساکان طبق اساسنامه ای که بتصویب کمیسیونهای مجلسین رسیده اداره خواهد شد. تغییرات خواهد شد.

ب - موقوفات خاص واقع در محدوده مورد عمل شرکت بمنظور تبدیل به احسن بترتیب فوق خریداری و وجوه حاصل بانظارت سازمان اوقاف برای خرید و وقف مال دیگری اختصاص خواهد یافت و موقوفات عامی که هنوز با اجرای قانون اجازه تبدیل به احسن و واگذاری دهات و مزارع موقوفه عام بزارعین صاحب نسق مالکیت آنها به زارعان مربوط منتقل نشده است ب شرکت سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی ۹۹ ساله اجاره و اجاره بها را بر اساس معدل عایدات خالص سه سال قبل از تصویب این قانون تعیین و پرداخت خواهند نمود.

تبصره - کلیه اسناد و قراردادهائی که مانع اجرای مواد ۱۹ و ۲۰ این قانون است با تشخیص و اعلام کتبی وزارت تعاون و امور روستاها فسخ شده محسوب میگردد.

ماده بیست و یکم - سهامداران و سایر اشخاصیکه در اجرای این قانون برای تنظیم و امضاء اوراق یا اسناد و دفاتر دعوت میشوند چنانچه در موعد مقرر حضور نیابند وزارت تعاون و امور روستاها به قائم مقامی آنان اوراق یا اسناد و دفاتر مربوطه را امضاء مینماید همین ترتیب در سایر مواردی که بعقل و معاذیر دیگری از قبیل مجهول المالك بودن ملك یا عدم گواهی حصر وراثت و یا معین نبودن ولی یا قیم صغار امضاء و تنظیم اسناد و دفاتر یا سایر اوراق مربوطه ب شرکت متعسر باشد معمول خواهد شد.

در این قبیل موارد وجوه و قبوض یا سهام تعیین شده در صندوق ثبت محل تودیع خواهد گردید تا پس از تعیین تکلیف قطعی قانونی بدیحق تسلیم شود.

ماده بیست و دوم - در اجرای این قانون ادارات ثبت و دفاتر اسناد رسمی نسبت ب تنظیم یا فسخ اسناد و مأمورین انتظامی در مورد تصرف یا خلع بداز محدوده مورد عمل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی مکلفند دستور وزارت تعاون و امور روستاها را بلافاصله پس از اعلام بمورد اجرا گذارند.

ماده بیست و سوم - نسبت ب اراضی بایر و مسلوب المنفعه واقع در حوزه عمل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی در دهات مشمول مراحل مختلف اصلاحات ارضی طبق ماده سوم این قانون عمل خواهد شد.

احتمالی بعدی این اساننامه نیز پس از تصویب کمیسیونهای نامبرده لازم الاجرا خواهد بود.

ماده بیست و هشتم - به وزیر تعاون و امور روستاها اجازه داده میشود که انجام بررسیها و مطالعات مربوط به تنظیم بازار و بازاریابی داخلی برای محصولات اساسی کشاورزی و دامی شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی روستائی و کشاورزانی را که هنوز موجبات عضویت آنها در شرکت های تعاونی روستائی و شرکت های تعاونی کشاورزی فراهم نشده است (موضوع ماده ۸ قانون عمران و نوسازی روستاها و انحلال وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی و تعیین تکلیف مؤسسات وابسته بان) بهر یک از واحدهای اداری ذبصلاح وزارت مذکور محول نماید.

ماده بیست و هشتم - کلیه اقداماتی که طبق مقررات قانون شرکتهای سهامی زراعی (مصوب ۲۷/۱۰/۴۶) و قانون الحاقی مواد ۱۷ و ۱۸ بقانون مزبور (مصوب ۴/۳/۴۷) و لایحه قانونی اصلاح مواد از قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی (مصوب ۱۱/۸/۴۷) تا تاریخ ابلاغ این قانون بدولت وسیله وزارت تعاون و امور روستاها بعمل آمده کماکان بقوت خود باقی است.

تبصره - اصلاحات بعدی اساننامه و آییننامه های مذکور در این قانون پس از تصویب مراجع مربوط لازم الاجرا خواهد بود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضا پیرزاده

گزارش از کمیسیون تعاون و امور روستاها
بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه روز شنبه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۵۱ با حضور آقای دکتر ولیان وزیر تعاون و امور روستاها و آقای رهبری معاون آن وزارت لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تشکیل شرکت های سهامی زراعی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -
مهندس امیر حسین خسروی

گزارش از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز شنبه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۵۱ با حضور آقای دکتر ولیان وزیر تعاون و امور روستاها و آقای رهبری معاون آن وزارت لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای عبدالحسین طباطبائی بفرمائید.

عبدالحسین طباطبائی - از همکاران عزیزم بسبب کسالتی که در ناحیه سینه دارم و صدایم خوب بیرون نمیآید معذرت میخواهم. لایحه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی مطرح است و چنانکه همکاران عزیز اطلاع دارند این لایحه متضمن مطالبی است که با قشر وسیع کشاورز و همه مردم زراعت پیشه این مملکت ارتباط دارد و بالتبع نتیجه همه باید قبول کنیم که یکی از مهمترین لواجیحی است که در مجلس ۲۳ مطرح است. البته مخلص با اساس و اصول لایحه باید منطقی و مبنی موافقت دارم و در هر حال امیدوارم آنچه را میگویم موجب رنجش دوست عزیزم جناب آقای دکتر ولیان نشود، و ایشان با سه صدر اگر مطالب صحیحی در عرایض من دیدند بپذیرند (نمایندگان - آقای رهبری اینجا هستند) از قدیم گفته اند که فعل عیث زبینه حکیم نیست و بر عاقلان نشاید کاری که ضرر آن از نفعش بیشتر و یا نفعش از ضرر آن کمتر باشد و اگر این اصل صحیح باشد، که مسلماً صحیح و معجز و متبع است، بلافاصله این سؤال متبادر بذهن میشود که چه نفعی بر فوریت لایحه تشکیل شرکت های سهامی زراعی برای مملکت و اقتصاد مملکت مترتب بود که ارزش نفی همه مجالها و منع همه مآل اندیشیها و پذیرش عجلهها را داشت. مگر این لایحه یکی از زیربنائی ترین و گسترده ترین و پرتأثیرترین لایحه هائی نیست که شخص وزیر فعلی تعاون و امور روستاها و

نمایندگان مجلس بیست سوم با آن مواجهند و آیا این صحیح بوده است که لایحه باین عظمت و باین گستردگی و باین مقدار تماس با سر نوشت کشاورزان مملکت که پرجمعیتترین قشر اجتماع ما را تشکیل میدهند باین عجله و با منع هر گونه بحث و فحص بررسی (کاظم مسعودی و اسعدوزم آرا - در کمیسیون بحث شد) من از هر دو همکار مجترم که خوشبختانه مدیران جراید هستند تقاضا میکنم اگر مطلب خاص یا دفاعی در برابر عرایض ارادتمند دارند تشریف بیاورید اینجا و هر چه دلشان میخواهد بگویند بنده گوش میکنم و مسلماً دیگران هم گوش خواهند گرفت. فرمودید در کمیسیون راجع باین لایحه بررسی و بحث و فحص فرمودید، اجازه بدهید ارادتمندان بان هم خواهد رسید. بهرحال بر ارادتمندان معلوم نیست که لایحه ای باین عظمت و گستردگی و با این تماسی که با بیشترین قشر اجتماع ما دارد چه ضرورتی داشت که باین عجله و با منع هر بحث و فحص و بررسی و جوانب نگری این لایحه را بگذرانیم. مگر این قانون بلافاصله بعد از تصویب نمی تواند بدست افراد کم اطلاع، عجول، عنده دار و یا خدا نخواستہ مردم مغرض بیفتند و صدها دردسراجماعی و اقتصادی و تأمینی برای مملکت داشته باشد؟ چرا میتواند بهرحال اگر از بین آقایان جوانمردی پیدا شود (عباس میرزائی - همه جوانمردند) اگر جوانمردی پیدا شود و بمن بگویند فوریت این لایحه متضمن چه مصلحتی بوده و اگر این فوریت وجود نمیداشت آقای الموتی چه خطری در مملکت بوجود میآید (آفرین).

رئیس - آقای طباطبائی پیشنهاد فوریت برای این لایحه در مجلس شورای ملی نشد چون طبق آئین نامه هر لایحه ای در هر يك از مجلسین با فوریت مطرح بشود در مجلس دیگر نیز با فوریت تلقی خواهد شد. بنابراین پیشنهاد فوریت لایحه ابتدا در مجلس سنا شده است.

طباطبائی - فرمایش جناب آقای مهندس ریاضی تمام ریاست و دوست عزیز من آقای دکتر الموتی خوشبختانه علی المجموع حکایت از این میکند که مجلس شوری باین فوریت موافق نبوده است (دکتر الموتی عرض کردم ما طبق آئین نامه عمل کردیم چون در مجلس سنا با فوریت تلقی شده بود

ما هم با فوریت مطرح کردیم) در این مورد ادامه نمی دهم و شاید دوست عزیز من جناب آقای رهبری که از مصمم قلب بخاطر سجایای انسانی بایشان احترام میگذارم و شاید یکی از جوانیون او پاسخ دهند که در اجرای مواد لایحه مآل اندیشی های لازم را مبذول خواهند داشت. جواب چنین پاسخ مقدری اینست که اولاً متأسفانه روزگار همیشه يك منوال نیست و ثانیاً معلوم نیست در فردای نامعلوم ولی مسلماً کائن فردایی که حتماً خواهد آمد و کسی که بجای آقای دکتر ولیان میآید همان مقدار حسن نیت را داشته باشد که دستگاه فعلی دارد. خاصه فتنه گران و نمامان و سخن چنان و و او خوردگان نخواهند گفت که حسن نیت آقای دکتر ولیان و دیگر مأمورین وزارت تعاون و امور روستاها جبران نقایص محتوای لایحه را خواهد کرد. مسلماً چنین چیزی نخواهند گفت بهرحال از بحث در فوریت لایحه در گذرم و باصل آن پردازم ملخص لایحه ای که هم اکنون مطرح است این است که وزارت تعاون و امور روستاها میتواند هر موقع که دلش خواست و از دست هر کس در هر منطقه ای زمین و آب و مستحذات کشاورزی را در هر کجا و از دست هر کس اعم از کشاورزی که بر اثر مقررات و قوانین اصلاحات ارضی مالک زمین شده و یا خورده مالکی که مقداری آب و زمین برایش باقی مانده و یا کسان دیگری که نوعی بکشاورزی اشتغال داشته و از طریق آن امرار معاش میکنند بگیرد و بشرکت سهامی زراعی که خود تشکیل خواهد داد و اگذار کند و بعد هم بدست مأمورینی که خود خواهد گمارد بسر نوشت همه سهامداران این شرکتهای حکومت کند.

تشکیل دولت و وظایف آنها هم نظرانی دارند که در اینجا نیازی به بحث در آنها نیست و روشن است که لایحه کنونی انطباقی با اصول اعتقادات و نظرات اقتصادی آنها ندارد چه مالکیت فردی بنوع متزلزلی در آن ملحوظ مانده و از طرف دیگر در این لایحه آقای دکتر ولیان لایحه راجع بشماست توجه کنید (دکتر ولیان میدانم و جواب عرض میکنم) خدا عمرت بدهد ماشین محرک سرمایه داری که علاقه فطری مردم بمالکیت است از کار انداخته شده است و بالتبینه لایحه از جهت اجتماعی فاقد هرگونه زمینه فلسفی و از نظر اقتصادی عاری از هرگونه محرک فطری گردیده است و درست شباهت بشیرینی با ودم و ماشکی گردیده که خدا هم نظیرش را نیافریده است.

دکتر ولیان - لایحه ما را میفرمائید ؟

طباطبائی - بلی. شاید بهترین دلیل باشد که افراد زراعت پیشه معدودیکه در گوشه و کنار مملکت از مضامین این لایحه اطلاعی یافته اند نگرانی خاطر و باس تقاضای تغییر مطالب آنرا دارند و حق هم با آنهاست زیرا اقدام کشاورز عاقلی است که راضی باشد وسیله کار و امرار معاش او را از او بگیرند و همه اختیارش را بدست کسانی بسپارند که علاقه فطری و طبیعی بسرنوشت او ندارند و از این جنبه عقلی که بگذریم باید بمسئله مهمتری که جنبه سرشتی و غریزی قضیه است توجه داشته باشیم چه همانگونه که گفتیم علاقه بمالکیت جزء فطرت و سرشت انسان است و از حق نگذریم که همین علاقه بمالکیت بوده است که اقتصاد انسان را از عصر حجر و بربریت بدوران کنونی رسانده است و گمان نمیکند هیچ آدم عاقلی وجود داشته باشد که بتواند ادعا کند که میتوان فطرت انسان را بنا وضع قانون عوض کرد چه اگر این کاری یعنی تغییر فطرت انسان بوسیله قانون میسر بود بلوک کمونیسم در خصوص امور کشاورزی خود، با همه قیدی که بنفی هرگونه مالکیت فردی دارند مجبور نمیشد که بکشاورزان خود حق مالکیت بر قسمتی از اراضی و تصاحب فردی قسمتی از استحصالات کشاورزی را اعطا کند و آیهامین الزام و اجبار بلوک کمونیسم نباید سرمشق ما در اخذ تصمیم راجع بمسائل کشاورزیمان باشد و ما را از متزلزل ساختن

مالکیت کشاورز در اراضی مورد کشت و زرع او باز ندارد جناب آقای رئیس، ظاهر آنمخاطب بنده دکترم ولیان است ولی ایشان حواسشان جای دیگر است.

دکتر ولیان - بنده گوش میکنم و جواب هم خدمتتان میگویم.

طباطبائی - بلی بلی همه دارند گوش میدهند مگر کسیکه صاحب عله است.

دکتر ولیان - صاحب عله یک ماه است که درگیر این بحث است.

طباطبائی - صاحب عله خسته شده، بنده نمیدانستم.

دکتر ولیان - نه هیچوقت صاحب عله خسته نمیشود اطمینان داشته باشید (دکتر الموتی - همه گوش میدهند بفرمائید).

طباطبائی - و از اینها گذشته هر کسی خاصه در اموری که راجع باجتماع است باید قبلاً بابررسی وقت و سنجش کافی مشخص سازد که چه میخواید یعنی باید هدفی برای خود تعیین کند و آنگاه طریقه های وصول باین هدف را ارزیابی کند و پس از مقایسه و سنجش مشکلات و مقذورات آسانترین و کم ضررترین راه را برای وصول به هدف برگزیند و در عین حال هیچوقت فراموش نکند که مقدمات از نتیجه ها جدا نبوده و وسائل نامتجانس وصول به هدف را غیر ممکن و بالا اقل بسیار مشکل میسازد.

حالا ببینیم هدف از تنظیم لایحه فعلی و غرض از عجله و شتابان در تصویب آن چیست؟ ظاهر آن و اگر مخلص اشتباه نکرده باشد هدف بر همه روشن است یعنی هدف ترفیع و ارتقاء سطح کشاورزی مملکت و تأمین رشد اقتصاد کشاورزی بر اساس قانون برنامه پنجم تا حد ۶ درصد در هر سال است و این نکته نیز بر همه روشن است که رشد اقتصاد کشاورزی آنها در حد ۶ درصد در هر سال آنها در مملکت ما که متأسفانه اکثر آنها بظریعت مواجه است کاری آسان و پیش با افتاده نیست و برای وصول آن راهی جز کوشش و علاقه همه کشاورزان و زراعت پیشگان مملکت و سرمایه گذاری آنان در جنب اقدامات زیر بنایی دولت نیست و عجیباً که مفاد لایحه از نظر مضامین و یا لا اقل از لحاظ عبارات چنان تنظیم شده که موجب دلسردی هر کشاورز از کار و کوشش و ترس و بیم او از

هرگونه سرمایه گذاری گردیده و با خواهد گردید زیرا مسلم است کشاورز مانند هر انسان دیگری اگر به نتیجه گیری و بهره برداری از کار خود امیدوار نبوده و اعتماد کافی نداشته و در این زمینه احساس ناامنی کند با علاقمندی و با جدیت بکار خود ادامه نخواهد داد و پیامند هر آدم دیگر در جایی که خود را در آن مستقر و ایمن نمیبندد و با مالکیت خود را متزلزل و غیر متداوم احساس کند از سرمایه گذاری بشدت پرهیز خواهد کرد و باین ترتیب مسلم است که هدف ارتقاء کشاورزی و مملکت و رشد آن جامه عمل نخواهد پوشید و یکی از ضرورتین برنامه های مملکت بسبب بی مبالائی در تنظیم یک لایحه در جهت معکوس سیر خواهد کرد و گمان من این است که برای اثبات این مطلب هیچ مشکلی وجود ندارد و فقط کافی است که هر کدام از ما این سؤال را پیش خود مطرح کنیم که آیا در سیستم سرمایه داری کسی وجود دارد که دره وردی که به بقاء مالکیت و بسا استفاده خود اعتماد ندارد سرمایه گذاری کند؟ و با آیا کسی وجود دارد که با علاقمندی در آبادانی و عمران محلی که باو تعلق ندارد کوشش کند؟ و طرح همین دو سؤال کافی است که آثار نامطلوب لایحه را در ذهن هر کسی مجسم سازد البته شاید کسانی باشند که پیش خود گمان کنند که دولت با بودجه های کلانی که در اختیار دارد خواهد توانست نقایص را جبران کند و اگر خدای ناخواسته کسی با چنین گمانی بین ما وجود داشته باشد. بیقین از اوضاع کشاورزی و شرائط اقلیمی و احوال سنتی و زمینه های اخلاقی و فکری و روحی مملکت بی اطلاع است و چنین کس باید بیقین بداند در هیچ کجای دنیا دولت نمیتواند جانشین همه مردم بشود خاصه در مسئله کشاورزی و دلیل واضح این امر عدول همه کشورهای سوسیالیستی است از این جانشینی و اما عجیب تر از مضامین لایحه خشونت است که در تلفیق کلمات آن بکار رفته و تعارضی است که در مفاهیم آن وجود دارد که ما این که در فراز دوم ماده دوم این لایحه شرکت خرد مالکانی را که در اجرای قوانین اصلاحات ارضی شق تقسیم را انتخاب نموده اند در شرکتهای سهامی زراعی منوط بتمایل خود آنها نموده و در ماده

سیستم ظاهراً این حق را از آنان سلب کرده است و بسا در ماده هشتم رسیدگی باختلافات سهامداران و کارکنان شرکتهای سهامی زراعی را حتی در فعالیتهای غیر کشاورزی بساختیار هیئتهای سه نفری منتخب وزارت تعاون و امور روستاها قرار داده و در قسمت اخیر همین ماده نظرات و تصمیمات هیئت مزبور را قطعی و غیر قابل استیناف شناخته و مأمورین ژاندارمری را مکلف باجراء تصمیمات این هیئت ساخته است و در این مورد اولاً معلوم نیست که غرض از جمله فعالیتهای غیر کشاورزی چیست و مفهوم این جمله تا کجا گسترده است و آیا مثلاً ناظر باختلافات زناشویی و مالی و عرضی و شرعی هم هست یا نه (دکتر تنکابنی - مربوط باختلافات سهامداران وزارت عراست است) کلمه اختلافات عام است و ثانیاً معلوم نیست اگر روزی و روزگاری این هیئت سه نفری تصادفاً در امری اشتباه کرده و تصمیم نامعقولی اتخاذ کردند تکلیف متضرر و بسا متضررین چیست کی وجه مرجعی باید بداد چنین کسی و یا چنین کسانی برسد و کی وجه مرجعی باید از ادا مه اجراء تصمیم نامعقول این هیئت سه نفری جلوگیری کند؟ من نمیدانم چرا در اینجا این دو سؤال در ذهن من می خلد که آیا در همه طول تاریخ، مملکت دیگری هم بوده است که نا این حد دور از موازین قضائی و تکنیک قانون گذاری قانونی تصویب کرده باشد و آیا دنیا حق ندارد باین طرز قانون گذاری بریش ما بخندد و من در اینجا الزاماً و بر اساس سوگندی که در صیانت قانون اساسی یاد کرده ام باین مطلب تصریح میکنم که دخالت افراد غیر قضائی در حل و فصل اختلافات و دعاوی و گفتگوهای مردم خلاف قانون اساسی است خاصه که در تنظیم کلمات و جملات تا این حد بی مبالائی و بیدقتی شده باشد و با در ماده نهم لایحه در یک جا بسهامداران شرکتهای سهامی اجازه نامحدود در مورد انتقال سهام بسایر سهامداران و بسا فرزندان آنان داده شده و درست در همان ماده این اجازه نامحدود منوط بموافق کتبی هیئت مدیره شرکت و اجازه وزارت تعاون و امور روستاها گردیده نامستقیماً مصداق ضرب المثل معروف کوسه و ریش بهن و با کجدار و مریز در آن صدق کند. بهرحال با اعتقاد مخلص این

لابحه اولاً از نظر فطرت و غیره و همچنین از لحاظ جریان طبیعی سرمایه و سرمایه گذاری مفید اقتصاد کشاورزی مملکت نیست و ثانیاً قسمتی از مضامین آن معایر قانون اساسی و مصرحات و روح آنست و ثالثاً مضامین آن بعضاً گنگ و نازساو برخی معارض یکدیگر است ولی در عین حال معتقدم که جنبه های زیر بنائی آن مشروط بر اینکه ضابطه های صحیحی در آن گنجانده شده و در تنظیم اصول آن مذاقه کافی بعمل آید میتواند در قسمتی از نقاط مملکت و در باره از مناطق مفید واقع شود و بر رونق اقتصاد کشاورزی کمک مؤثر و سازنده برساند و چقدر صحیح و لازم بنظر میرسد که مثلاً در آن گنجانده شود که شرکتهای سهامی زراعی در نقاطی تشکیل خواهد شد که در آنها سرمایه گذاری از فلان خدمتعارف و یاکار بروی آنها از فلان حد معقول کمتر باشد و یا میزان استحصال از زمین از فلان حد پائین افتاده باشد و نقاطی که از طرف زارعین رأساً سرمایه گذاری و کار متعارف انجام شده از شمول لایحه خارج خواهد بود چه مسلم است که باین ترتیب متصرفین اراضی در سرمایه گذاری ممکن و یاکار بر روی زمین حداکثر تلاش را خواهند نمود و از مقام ریاست مجلس تقاضا دارم همین چند جمله اخیر را بعنوان یک پیشنهاد قبول کرده و آنرا به بحث بگذارند. باشد که مفید افتد.

رئیس - پیشنهادها بایشان را مرحمت فرمائید. آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر تعاون و امور روستاها) - بنده با اجازه مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی در زمینه تشکیل شرکتهای سهامی زراعی مطالبی را عرض ساحت مقدس مجلس شورای ملی میسرانم و بمطالبتی که در اینجا یکی از دوستان مطرح فرمودند پاسخ میدهم ولی در هر حال در یک حکومت دموکراسی راه حل جز این نیست که دوطرف نظرات خودشان را مطرح کنند و اکثریت با توجه بتوضیحاتی که از مسئولان امر دریافت کرده تصمیم بگیرد و تصمیم مجلس هم میشود قانون و قانون هم روی چشم دستگاههای اجرائی است و فوراً بمرحله اجرا گذاشته میشود. ناگزیر هستم برای روشن شدن مطلب عرض کنم

این مطالبی که دوست عزیز من مطرح کرد بر چه زمینه ای مطرح می شود بر نامه اصلاحات ارضی در مملکت ما اجراء شد و بعنوان یک مرجع ذیصلاح در این ساحت مقدس اعلام میکنم که تنها برنامه اصلاحات ارضی در دنیا شناخته شد که با اجرای این برنامه هر زارعی مالک زمین و سق زراعتی خودش شد (صحیح است) در هیچ کشوری از کشورهای دنیایه چنین برنامه ای باین صورت مطرح شد و نه اجرا شد و برای ثبت در تاریخ مشروطیت ایران عرض میکنم که این مطلب را وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی عرض نمیکند بلکه این مطلبی است که مراجع ذیصلاح بین المللی بر آن صحه گذاشته اند. با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی. اراضی زراعی مملکت بقطعات کوچک غیر اقتصادی تقسیم گردید و باین ترتیب اصل اول انقلاب ایران صد درصد تأمین شد و آن اصل الغاء رژیم ارباب و رعیتی بود خیلی علاقه دارم در این ساحت مقدس تکرار کنم که این برنامه که بساتکسار شخص اول مملکت شاهنشاه آریامهر و با حمایت و نظارت دائم و مستمر معظم له اجرا شد بصورتی محتوای عالی و عظیم دارد که اگر خدای ناخواسته، خدای ناخواسته خدای ناخواسته فرض محال که محال نیست امروز در این مملکت اعلام شود که برنامه اصلاحات ارضی کان لم یکن شد نه دیگر مالکی بده می رود نه دیگر زارعی مالکی را بده بمفهوم قبل از انقلاب و قبل از اصلاحات ارضی قبول میکند و ما باین هدف انسانی و سیاسی و اجتماعی اصلاحات ارضی ایران صد درصد رسیدیم (صحیح است) توجه فرمائید که ما برای چه دست بتشکیل شرکتهای سهامی زراعی زدیم و متأسف هستم در حالیکه ۵ سال از تصویب قانون تشکیل شرکت های سهامی زراعی و من جمله ماده ۸ آن میگذرد و این قانون فعلی که بر اساس آنچه که شما ۵ سال قبل ۱۶ ماده اش را تصویب کرده اید و من جمله ماده ۸ آن تنظیم و تهیه شده امروز بماده ۸ اعتراض میفرمائید یعنی به ماده ای که ۵ سال قبل مجلسین ایران تصویب کرده اند چرا شرکتهای سهامی زراعی تشکیل میدهیم؟ ماده اول قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی ۵ سال قبل تصویب فرمودید میگوید بمنظور فراهم نمودن موجبات افزایش درآمد سرانه کشاورزان البته کشاورز اینکه با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب زمین شده اند و

جلوگیری از خرد شدن زمین ها بقطعات کوچک غیر اقتصادی و استفاده از اراضی بایر و موات متعلق بدولت و بالتبینه افزایش سطح زیر کشت کشور و استفاده از دانش پیشرفته کشاورزی دست بکار تشکیل شرکتهای سهامی زراعی می شویم و تاریخ ایران این حقیقت را در سینه خود محفوظ نگاه خواهد داشت که تشکیل شرکتهای سهامی زراعی در مملکت مایکی دیگر از ابتکارات شخص شخص شاهنشاه آریامهر بوده است (صحیح است) فلسفه دیگری که در این قانون وجود دارد و من نمیدانم چرا بجهانی مورد عنایت قرار نمیگیرد فکر ادغام دهات کوچک و بزرگ موجود در مملکت در یکدیگر است در حال حاضر در کشور ما بر اساس آمارهایی که داریم در حدود ۶۶۰۰۰ مرکز سکونت روستائی پراکنده وجود دارد خوشوقتم و افتخار میکنم که در مملکت، اصلاحات ارضی انجام شد زارع مالک زمین شد. مالک حقش را دریافت کرد و آنهم بقیعت عادلانه حالا اگر مالکی مالیات قانونی خود را نپرداخته بود خوشوقتم عرض کنم که قانون اصلاحات ارضی باین قبیل مالکین بدهکار این فرصت را داد که مدیون از دنیا نروند. اینها از مواهب این مملکت استفاده کردند و موظف بودند که طبق قانون بعبادات خالص ملک مزروعی خودشان را از بابت مالیات ارضی مزروعی بدولت بدهند. قبل از اصلاحات ارضی همه بخاطر دارید وقتی یک زمین زراعتی را میخواستند قیمت کنند در بازار روز قیمت آن عبارت بود از ۱۰ برابر عایدات یکسال ملک. اصل اصل صحت است و بنابراین فرض این است که تمام مالکین و طبقه مبنی و اخلاقی خودشان را انجام داده اند و مالیات خودشان را پرداخت کرده اند این مالیات باید بعبادات خالص ملک باشد و وقتی مراجع ذی ربط این رقم را اعلام کردند آنرا ضرب در ۱۰ می کنیم میشود عایدات خالص یکسال و مجدداً حاصل را ضرب در دهه میکنیم میشود عایدات خالص دهسال و باین ترتیب قیمت عادلانه ارضی مزروعی مشمول را تعیین کردیم و آنها را خریدیم پس مالک بحقوق خودش رسیده و قیمت عادلانه ملک را دریافت کرده، حالا چه میفرمائید؟ زمین ها را تقسیم کردیم که کشاورز مالک باشد، دیگر آقا نداشته باشد و بنده کسی هم نباشد و انسانی از انسانهای دیگر در این مملکت بهره کشی نکند (احسن است) این فقط قسمتی از برنامه همه جانبه اصلاحات ارضی ایران بود قسمت بعدی برنامه سازندگی اصلاحات ارضی است یکی از هدفهای مورد نظر از

طباطبائی - ایسم و غیر ذلک را طوری بیان کنید که بر خورنده نباشد.

دکترولیان - در هر حال بنده بعنوان بر خورنده عرض نکردم. توجه فرمائید که امروز ای بلاحه ای میدهد که بنظر بنده دقیقاً کامل است و برای اجرای همه جانبه اصلاحات ارضی ایران لازم است (صحیح است) این کشاورز که بفرض مالک ده هکتار زمین است میبیرد و به تبعیت از قوانین ارث این ده هکتار تقسیم میشود بین بچه ها و ورثه او و بهر یکی مثلاً دو هکتار میرسد پس فردا این بچه ها بزرگ میشوند و عمر خودشان را به بچه هاشان میدهند و باز این دو هکتار تقسیم میشود بین بچه ها و بالتبینه روزی اراضی زراعی یک سایز و اندازه ای میرسد که در آن فی المثل تربچه نقلی هم نمیشود کاشت جلو گیری از این کار این يك هدف است. برنامه دیگر ادغام دهات پراکنده و مجاور هم در یکدیگر است و این برای همه مردم این مملکت افتخار است که شرکت های صنعتی زراعی از بهم پیوستن دوده و با چنند ده و چند قریه و چند مزرعه شرکت های سهامی زراعی بانسایح درخشانی تشکیل و راه حل عملی شناخته شده برای ادغام دهات و قریه های کوچک در یکدیگر و جلوگیری از خرد شدن زمین به قطعات غیر اقتصادی و این برای تمام مردم این مملکت افتخار است که اصلاحات ارضی کردیم بود تولید محصولات کشاورزی نقصانی حاصل نشد. ۶۶ هزار دهه و مرکز سکونت پراکنده در مملکت وجود دارد ولی در هیچیک از دهات گرسنگی

وجود ندارد ولی بلافاصله عرض میکنم که انقلاب ایران هدفش این نبوده و نیست که مردم به نان بخور و نمیر قناعت کنند (صحیح است) بنده دلایلی را عرض میکنم و خوشوقت هستم که افتخار داشته ۹ سال در خدمتتان بودم همه لواحق ما را با عنایت مورد توجه قرار دادید. ارشاد فرمودید حال هم بنده توضیح میدهم و اتخاذ تصمیم با مجلس است. شرکتهای سهامی زراعی را تشکیل دادیم برای اینکه این قطعات کوچک متفرق اراضی باز بهم چسبند و واحدهای بزرگی تشکیل بشود برای تهیه مواد غذایی مورد احتیاج مردم و تهیه محصولات کشاورزی. در این شرکتها تمام کارهای کشاورزی انجام بشود منهای فراهم کردن موجبات مجدد بهره کشی انسانی از انسانهای دیگر. شرکت های سهامی زراعی تشکیل شده به وسعت ۵۰۰ هکتار ۱۰۰۰ هکتار ۲۰۰۰ هکتار و این افتخاری است که عرض کنم زیر سد مهاباد هم اکنون چهار شرکت سهامی زراعی تشکیل شده که ۱۶ هزار هکتار زمین را در بر میگیرد. برای اینکه زمینها بقضعات کوچک غیر اقتصادی تقسیم نشود با رعایت آداب و سنن و اخلاق و عرف مورد احترام گفتیم که زمین را زارع در اختیار شرکت سهامی زراعی میگذارد و بنسب ارزش این زمین تعدادی از سهام را دریافت میکند و هر وقت که خدای نخواسته عمرش را به بچه هایش داد دیگر زمین بین فرزندانش تقسیم نمیشود بلکه سهام و سود متعلق به سهام تقسیم میشود و ورثه (عباس میرزائی که ملا صحیح است) بنا بر این پیشنهاد کردیم و در قانون تصویب کردیم. مورد ایراد بود که چرا مداخلت میکنیم که سهام متعلق بآنها بدون اجازه بدیگری واگذار نشود دلیل دارد و دلیل مهم آنهم بسیار واضح است زیرا اولاً عادت نداریم که هیچ کشاورزی از ده خارج بشود و بلا تکلیف باشد علاوه بر این تا وقتیکه صنعت و بخش خدمات ما موجبات جلب اینها را فراهم نکرده ما مکلف هستیم به تبعیت از اصول شناخته شده انقلاب سفید ایران موجبات زندگی را برای این کشاورزان تأمین کنیم کشاورزانی که من میگویم با آنچه شما میگوئید معنایش فرق دارد وقتی من میگویم کشاورز یعنی زارعی که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی مالک زمین شده. حالاً میرسیم بآن کشاورزانی که مورد توجه شما هستند و باید ببینیم کجا تساحت حقوقشان دانسته یا ندانسته تجاوز میکنند؟ گفتیم که کشاورزان میتوانند سهامشان را بشترکت

بفروشد یا بهمدیگر بفروشند در يك جای این قانون گفتیم که هدف این است که هر کسی حداقل سهامش بایستی متناسب باشد با سهام مربوط به ۲۰ هکتار زمین آبی. چرا؟ برای اینکه میزان درآمد سهامداران يك نسبت در شرکت بالا برود ولی باز این امکان پیدا نشود که مباشر سابق از باب که احتمالاً درده وجود دارد یا کدخدای سابق ارباب بیفتند وسط و بدون اطلاع دولت سهام کشاورزان را بخرد و ما از این طرف اصلاحات ارضی کردیم و ارباب را بیرون کردیم و از آن طرف مجدداً وسیله مباشر ۱۰۰ هکتار زمین از کشاورزان خریداری شود. گفتیم در مورد نقل و انتقال سهام باید هیئت مدیره نظر بدهد البته اعضای هیئت مدیره يك شرکت از بین خودشان یعنی کشاورزان انتخاب می شوند کسی آنها را تعیین نمیکند خود کشاورزان سهامدار جمع میشوند و مجمع از بین خودشان سه نفر انتخاب می کنند و هیئت مدیره و اینها تأیید میکنند که سهامداری سهام خود را منتقل بکند یا بخری و من فکر نمیکنم که وزارت تعاون و امور روستاها را کسی يك دستگاه مزاحم برای زارعین شناسد. در کجای این قانون این وزارتخانه يك موضوعی را مطرح کرده در خلاف جهت نفع کشاورزان مملکت! این شرکت های سهامی تشکیل شده و در ماده ۱۶ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی که ۱۶ ماده اش را تصویب فرمودید قید شده که این قانون برای آزمایشی است و با تصویب مجلسین قرار شد که این قانون بعدت ۵ سال بصورت آزمایشی اجرا بشود هرگاه در این مدت احتیاج با اصلاحات داشته باشد کمیسیونهای تعاون و امور روستاهای مجلسین اصلاحات را تصویب کنند آرزوی مجلسین ایران خودشان نمایندگی دادند بکمیسیون های تعاون و امور روستاهای مجلسین در این مدت ۵ سال تجربیاتی پیدا کردیم بگرفتارهایی برخورد کردیم منجمله زلزله ای در منطقه خراسان بوقوع پیوست تعداد زیادی از کشاورزان و هموطنان ما از هستی ساقط شدند و همه رفتیم و دیدیم ولی لحظه ای که شاهنشاه تشریف فرما شدند و آن منطقه را بازدید فرمودند یعنی منطقه ای که آثاری از حیات و زندگی در آن وجود داشت و بایستی راه

حلی برای زندگانی زنده ها پیدا میکردیم امر فرمودند شترکت سهامی زراعی تشکیل شود و قرار شد در همان منطقه برای زارعین این مملکت موجبات زندگی کردن و زنده بودن را فراهم بکنیم و بنا بر این در اجرای او امر مطاع شاهانه دست بکار تشکیل شرکت سهامی زراعی شدیم و دیدیم در این منطقه کوچولو کوچولو تکه تکه اراضی وجود دارد که متعلق به زارعین نیست ولی متعلق به کسانی است که این زمین را یا در نتیجه اجرای قانون اصلاحات ارضی یعنی در نتیجه اجرای شق تقسیم در اختیار دارند یا يك تکه زمینی است که شخصی رویش زراعت میکرده و مشمول اصلاحات ارضی هم نبوده و یا يك تکه زمینی است که مالک این زمین در حالیکه مشغول کاری در مناطق دیگر مملکت می باشد. يك تکه زمین زراعتی هم دارد البته این مباح است و اشکالی هم ندارد. فعل جرمی هم نیست و در قانونی که برای ما تصویب کردید گفته شده در منطقه ای که در نتیجه قهر طبیعت مردم از هستی ساقط می شوند، شرکت سهامی زراعی تشکیل می شود و اگر در منطقه خرده مالکی وجود دارد که دارای زمین است و خودش روی آن زمین زندگی می کند عضو شرکت سهامی زراعی میشود ولی اگر خرده مالکی وجود دارد که در خارج از منطقه زندگی می کند و با تشکیل شرکت زمینش وسیله ارضی شرکت احاطه میشود و راه بخارج ندارد و با مشکلاتی مواجه میشود ما زمینش را به قیمتی که آنروز در قانون تصویب فرمودید میخریم این مفاد ماده ۱۹ و ماده ۲۰ است اگر با اساس فکر تشکیل شرکت سهامی زراعی موافقت و من حتی از طرف شما این اعتقادتان را تأیید می کنم حال توجه بفرمائید يك شرکت سهامی زراعی تشکیل شده ولی در منطقه عمل آن امکان دارد اراضی پراکنده ای وجود داشته باشد که متعلق بزارعان سهامدار نیست و این اراضی وسیله ارضی شرکت احاطه می شوند و راه آنها بخارج بسته می شود و در چنین شرایطی وقتی شرکت تشکیل شد باین آدمی که زمینش در وسط منطقه عمل شرکت است میگوئیم این زمین مثلاً ۲۰ هکتاری شما که در این وسط افتاده و بخارج هم راه ندارد. مانع از این است که زمین های شرکت يك پارچه بشود، تراکتور از این طرف باید برود این زمین را شخم کند و از

آن طرف برگردد و آن زمین را شخم کند بنا بر این با بیا قبول عضویت در شرکت را بکن ولی به چه شرط فقط باین شرط که اگر این کشاورز که البته باید بگوئیم این خرده مالک یا این مالک که میزان مالکیتش از حداکثر زمینی که يك کشاورز عضو شرکت دارد بیشتر است و مثلاً حداکثر میزان مالکیت يك زارع عضو اگر ۲۰ هکتار است در عین حال ممکن است يك زارع دو هکتاری هم در همین شرکت عضو باشد باین شخص می گوئیم شما هم باندازه ۲۰ هکتار که حداکثر سهم يك زارع عضو شرکت است بیا صاحب سهم بشو وراجع به بقیه زمین هم چند کار را می شود انجام داد با باتفاق و رضایت طرفین. باندازه بقیه اراضی در گوشه دیگر به شما زمین میدهم که راه بخارج هم داشته باشی که نه شما مزاحم زارعین عضو و فعالیت های شرکت بشوی و نه احتمالاً زارعین مزاحم شما بشوند ولی استدعایم کنم توجه بفرمائید میرسیم بآنجا که ممکن است بگوید نه حاضر است عضو شرکت بشود و نه زمین دیگری را در گوشه دیگر منطقه عمل شرکت بگیرد. حال باید با قبول کنیم که شرکت سهامی زراعی را می شود تشکیل داد ولی مهم نیست که اراضی آن يك پارچه باشند. و وجود قطعات پراکنده ارضی در منطقه عمل شرکت ایجاد اشکال میکند و باز ریشه اختلاف بین زارع مقیم منطقه و مالک قطعه زمین وجود داشته باشد و مالک بگوید این ملک خودم است ولی بمن تجاوز کردند و گرفتارهای دیگری از این قبیل من فکر نمی کنم که شما با چنین صورتی موافق باشید من و شما همدیگر را خوب می شناسیم هیچ رنجشی هم از شما ندارم چه بسا مطالبی اتفاق افتد که شما مطرح می فرمائید مطالبی باشد که به عقل ما نرسیده باشد من ناچارم مطالب خودم را عرض کنم و عرض کردم. چرا باید بگذاریم که بحق یکدیگر تجاوز کنند و بعد ما بیاییم جلوی شان را بگیریم و متجاوزی را محاکمه کنیم چرا تخم نفاق را در اینجا بکاریم. اراضی شرکت سهامی زراعی ممکن است يك پارچه نباشد، این کار غیر ممکن نیست ولی چرا این ترتیب کار را قبول کنیم. مگر شما به شهردار این حق را ندادید که اگر در تهران مثلاً احتیاج به احداث يك خیابان جدید داشته باشد بدون توجه به خواست حسن و حسین در مسیر جاده و خیابان مورد نیاز خانه ها و ساختمانها را خراب

کند و خیابان را بسازد چون شهر احتیاج بیک خیابان ناز دارد. و شهرداری هم می گوید بیائید پول ملک خود را بگیرد و برود. شما این اجازه را در شهر برای رفاه و آسایش شهر نشینان دادید و این قانون توسعه معابر است حال ما آمدیم استدعا کردیم که مفاد ماده ۲۰ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی را که قبل تصویب فرمودید برای برطرف کردن یک چنین مزاحمت هائی است و آثار خودتان تصویب کردید و بدست ما دادید که اجرا کنیم. چه کنیم اگر مالکین مورد بحث این راه حلها را قبول نکردند؟ اولاً می گوئیم ملک آنها را می خریم. اگر می گوئید پولی که می دهیم کم است. شرایطش بد است این مطالب در فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین بررسی شده و همانطور که عرض کردم یک ماه است درگیر این مسائل هستیم و اولین باری نیست که این مطالب مطرح می شود. در حزب ایران نوین تمام این مطالب مطرح شده. در مجلس در یک جلسه که آقای رامبد هم تشریف داشتند گفتیم که دولت اعلام خواهد کرد که راجع بقیمت این قبیل املاک تجدید نظر می کنیم. این راه حل را هم امروز فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین مطرح خواهد کرد و اگر تصویب فرمودید رفع نگرانی خواهد شد. اما می فرمائید چرا اختلافات حسن و حسین را خودمان رسیدگی می کنیم از یکطرف برای کم کردن از مراجعات روستائینان بمرجع قضائی، قانونی را تصویب کردید بنام قانون خانه های انصاف که آنجا دیگر دادگستری مطرح نیست خود مردم هستند که باختلافات رسیدگی می کنند و ما در این جا گفتیم اگر در زمینه مسائل کشاورزی و فعالیتهای غیر کشاورزی زارعین اختلاف پیدا کردند بجه ترتیب رسیدگی شود و در مورد رسیدگی به فعالیتهای غیر کشاورزی نباید سوء تفاهم ایجاد شود، چون شما چند وقت پیش در قانونی تصویب کردید سازمانی بنام سازمان فعالیت های غیر کشاورزی تشکیل شود برای ترویج کادهائی از قبیل دست دوزی و کارهای دستی و قالبیافی و مراد ما که اگر از این فعالیتهای غیر کشاورزی که نظیر همین فعالیت ها است حال گفته شده که اگر اختلافی بین سهامداران و کارکنان شرکت ایجاد شود سه نفر که مأمور وزارت تعاون و امور روستاها هستند رسیدگی می کنند و من نمی دانم چه فرق می کند برای این سه نفر که بگویند این زارع یا آن زارع و حسن یا حسین حق دارد باندازد آیا این بد است که اجازه داده نمی شود در روستاها بر اثر اختلافی دو نفر توی سرو کله هم بزنند و بعد بلند بشوند

بیک اندازه خوشحال میشویم. همه و ظنبرست هستند کشاورز توی خانه اش نشسته در مانگه بغل گوشش است مدرسه بغل گوشش است یک تراکتور هم در کنار زمینش نگاه داشته اند به بیند آن تراکتور را رئیس جمهور کدام کشور این شرکت اهداء نموده است؟ رئیس جمهوری یکی از کشورهای شرق اروپا حالا آن چه که این جاعرض کردم آن چیزی است که بنظر ما میرسد و آن چه که بنظر شما میرسد اجازه بفرمائید مواد که قرائت شد در هر ماده که پیشنهاد داشته باشید قرائت میشود و مطرح میشود. بنده هم هیچ دلیلی ندارم که یک چیز منطقی را قبول نکنم آیا جایزه ای به بنده داده میشود؟ دوستان من منطق های ناوارد را دیگر کسی قبول ندارد و شما مسلماً چون بامن دوست هستید تمام چیزهایی را که بنظرتان میرسد باید بفرمائید مطالبتان را مطرح بفرمائید بنده هم توضیح میدهم اگر تصویب فرمودید میرویم اجرا می کنیم اگر تصویب نفرمودید تکلیف ما روشن است. قانون گذاری از وظایف مجلس است فکر می کنم اگر موفق بشویم در زمینه تشکیل شرکت های زراعی بیش از این قدم برداریم دو مسأله را حل کرده ایم. من با حل یک مسأله جدا از حل مسأله مدیش مخالف نیستم، می خواهیم کشاورزی سنتی ایران را تغییر شکل بدهیم و آنرا تبدیل به کشاورزی پیشرفته بکنیم زارع ما هم جان بگیرد بیاید در بازار. بازار مصرف، تفاوت زندگی شهر نشین و روستائین از بین میرود و این امری است که شاهنشاه فرمودند و مقدمه ای فراهم کند برای ساختن ایرانی آبادتر از آنچه که اکنون داریم. و باز هم قسم می خورم که علاقه شما از من کمتر نیست منتها از هم بیخبریم یک قانونی آمده یک ماده ۲۰ دارد اصل این قانون پنج سال پیش تصویب شده بدون اینکه فرصت داشته باشیم برای هم توضیح بدهیم این سوء تفاهم ها ایجاد شده است. اقدامات انقلابی مملکت ما و انقلاب ما از این نظر چشمگیر و اصل است که دست بکار مصادره اموال و حقوق قانونی اشخاص نشده ایم. عرض می کنم اگر در شهر من و شما احتیاج داشته باشیم بیک خیابان جدید و وسیع شهر دارها این اختیار و قدرت قانونی را دارند که خانه ها را خراب کنند. این ها خراب می کنند و میسازند، ما هم همین کار را می کنیم و در این جا میگوییم اگر این زمین در وسط

منطقه عمل شرکت باشد برای اینکه اراضی شرکت یکپارچه بشود و صاحبان حق توی سرو کله هم دیگر نزنند و بدادگستری نروند بمفاد ماده ۲۰ احتیاج داریم و بامان باشد که ما برای رسیدن بذرواژه ای که کمال مطلوب و مقصود همه ماست یعنی دروازه تمدن بزرگ ده سال فرصت داریم. به شرکتهای سهامی زراعی استدعا می کنیم تشریف ببرید و شاید تشریف برده اید با خودشان یعنی زارعین مستقیماً صحبت کنید و ملاحظه بفرمائید نظرشان چیست امروز آنقدر مشتری داریم برای تشکیل این شرکت ها در مناطق مختلف مملکت که متأسفانه امکانات ما کم است (صحیح است) شما خوشحال میشوید و وقتی بدین شرکت سهامی زراعی آریامهر میروید و می بینید آن زراعی که روزی توی توی خوری خوریده امروز چه وضعی دارد شما خودتان منطقه را می شناسید. حالا زارع خودش پشت تراکتورش نشسته و دیگر بچه اش توی خاک ها زندگی نمی کند، کود کستان دارند البته تعداد کم است ولی زیاد خواهیم کرد (احسن) بنا بر این در ماده ۲۰ که احتمالاً در اینجا صحبت خواهد شد بر اساس پیشنهادی که در فراکسیون حزب ایران نوین با موافقت دولت تهیه شده و دولت هم صدر صد موافق است و با توضیحاتی که خدمتتان خواهم داد قیمت عادلانه را می پردازیم. البته موقعی که ماده ۲۰ مطرح شد این توضیحات را مفصل خدمتتان خواهم داد و ماده ۲۰ را اصلاح می کنیم که قیمت عادلانه بگذاریم و نقداً بپردازیم و از همان تسهیلاتی که در قانون بوده و برنامه گذاشتید که اگر تنها مراعاته مالک این زمین است یک درصدی هم اضافه می دهیم و آنرا هم می دهیم و دولت که کاما کمان مشوق افزایش فعالیتهای کشاورزی است و سیاستش بر این اصل استوار است که بخش خصوصی بیاید سرمایه گذاری کند و احد کماتیزه بزرگ و کوچک تشکیل بدهد (صحیح است) این ماده ۲۰ ناظر به مواردی است که در چهار سال گذشته بیش از یک یاد و منطقه از آن استفاده نکردیم. فکر نکنید که خدای ناخواسته مادشمن این مملکت هستیم شما اگر در عرض مدت چهار سال گذشته یکی بغل گوشتان گفته است که این ماده ۲۰ را بد اجرا کرده اند استدعا می کنیم موردش را بفرمائید آن وقت بنده تمام عرایضم را پس میگیرم مجلس شورای ملی هست، نمایندگان محترم دستند هر جا پایمان را کج

گذاشتم ستوان بفرمائید استیضاح کنید در اینجا کلمه من مضرح نیست در این ممالک همه مضرح هستیم و این نتیجه تقسیم کار است که امروز شما آنجا نشسته اید راهنمایی می کنید و بنده امروز در این سمت و وظائف دیگری را انجام میدهم و شاید فردا جای دیگر . ولی بهر حال بنده تشکر میکنم از فرمایشاتی که فرمودید و باعث شد که این توضیحات را در مورد این قانون عرض کنم باز هم عرض میکنم تا در صورت جلسه نوشته بشود که در هر جا در عمل با مشکلاتی برخورد کنیم که باید این مشکل حل شود خدمتتان شرفیاب میشویم تا ارائه طریق بفرمائید مجلس ایران همیشه آماده بکار است برای همین مسائل که اگر دولت قرار دادی، لایحه ای، قانونی دارد دیوار دمجلس و خوشوقت ملتی که ضوابط حقوقی امروزش مورد استفاده پس فردا نباشد چون این نمایندگان پیشرفت است و موضوع پیشرفت مملکت در پیش است هر جا مطلبی بنظرتان رسید پیشنهاد بفرمائید اگر تصویب شد قانون میشود و نیاز معذرت میخواهم از اینکه صدای قدری بلند است میدانم سابقه خدمت سربازی دارم و صدایم همیشه بلند بوده و هست و به شخص جنابعالی میدانید احترام دارم و هم چنین به تمام دوستان در هر ماده توضیح خواستند خدمتشان عرض خواهم کرد قبول فرمودید رأی میدیدید قبول نکردید رأی نمیدیدید هر طور که دلتان خواست و بنفع مملکت است اصلاح بفرمائید (احسن - احسن)

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - صرف نظر از جنبه تبلیغاتی موضوع با چند جمله ای که شروع عرایضم هست اگر توجه بفرمائید مسئولیت خطیری که بر عهده ماست و چون می خواهیم حقیقت عرض کنیم و متأسفانه بعضاً و عملاً می بینیم که توجه نداریم بیشتر واقف میشویم در مملکتی که دوروز قبل در امر صیانت سیاسی و اقتصادی توفیق بزرگ داشت اعلام شد (صحیح است) در کشوری که مزده پیشرفت صنعت آن رقمی بود که برای ظرفیت کارخانجات ذوب آهن ما اعلام گردید و اولین واحدش افتتاح شد در سرزمینی که حسن تفاهم و حسن نیت و رهبری صحیح سیاست آنچنان است که گرفتاری چند ساله هیرمند در شرف حل صحیح است امروز در پشت تربیون مجلس و کیل با آن استواری و شهامت و شرافت و زیرباین انصاف و رقت مطلب را عنوان میکند ولی این من و شما بزرگواران

خواهند داد در نقاطیکه شما ۵۰ سال دیگر بسراغشان خواهد رفت چه تزلزل خاطر و بدبینی و ناامیدی بوجد می آورد این عبارات و جملات چه تأثیر سوئی در روح آنها باقی میگذاشت؟ وزیر کشاورزی که خود در هیأت دولت عبارات و الفاظ لایحه را تأیید کرده چطور شما نگفت که بیائید پشت سر این ماده توضیحی باشد تا آنچه را که می خواهید بکنید در آن حد بیشتری باعث تزلزل خاطر فراهم نکنیم از آقای نایب نخست وزیر مرد فاضل آقای اصفیاء سؤال میکنم ایشان چطور مسئولیت اقتصادی مملکت را در مشاورت به نخست وزیر قبول کرده و چنین عبارات و موادی را موافقت نموده آقای ولیان همکاران شما احساس مسئولیت نمی کنند از آقای مجیدی وزیر مشاور سؤال میکنم امر برنامه های کمک به کشاورزی که شما دیروز در سازمان برنامه تصویب کردید با این لایحه چگونه عمل میکنند آیا ایشان در هیئت دولت بود یا نبود؟ عبارات این لایحه را خوانده یا نخوانده صحه میگذازد؟ اگر خوانده صحه بگذارید من در سواد دکتر مجیدی دیگر شک میکنم اگر نخوانده صحه میگذازد من بقبول مسئولیتش تردید دارم. جناب وزیر دادگستری تشریف ندادند ایکاش شما میگذاشتید صادق احمدی کماکان يك وکیل خوب اینجا میماند (مهندس صائبی - حالا هم وزیر خوبی است) نه، نه، نه من میتوانم بگویم وزیر دادگستری خوب اگر این لایحه را خوانده باید وزیر تعاون و امور روستاهاش را بآن چیزی که وظیفه وزیر دادگستری است توجه داده باشد اینکه عرض کردم تعارف، همین جاهاست. در هر حال بنده اگر جای جنابعالی بودم کار مشکل و پرافتخار و با در سرداری را که قبول کرده اید هیچ احتیاجی به کنمان و پنهان و این چیزها ندارد به پیشنهاد آقای سناتور محترمی که تقاضای فوریت کرده اند خود شما باید مخالفت میکردید و چنین امر بزرگی را نباید میگذاشتید که در مملکت بدست اشخاص بدخواه و محرک و حسود به پیشرفت های مملکت وسیله تحریف جملات و تعبیر غلط کلمات بدهد میگذاشتید مجلس شورا در اینجا روشن شود و بآن ترتیب فوریت و آنچه که من در کمیسیون مشترك دیدم! نمیگذشت شاید صحیح نیست. ما و کلا حق نداریم از یکدیگر بازخواست کنیم ولی من در مقام

علاقه بحفظ احترام دوستانم سؤال میکنم آقای رئیس کمیسیون دارائی. آقای رئیس کمیسیون استخدام دعوتنامه برای کمیسیون فرستادید؟

رئیس - آقای رامبد چون لایحه يك شوری است پیشنهادها در خود مجلس مطرح میشود.

رامبد - بهر حال احترام به قوانین بستگی دارد به احترام به آئین نامه مجلس شورای ملی (صحیح است) شأن و حق يك چنین لایحه ای نبود که بصورت تلفنی در فاصله دو ساعته دو جلسه علنی لایحه بودجه که باید برای ناهار میرفتند و بر میگشتند چنین لایحه دهم و وسیعی مطرح شود.

عباس میرزائی - من دعوتنامه را نشان میدهم.

رامبد - آنوقت بگویند بدون يك و حتی بدون يك نقطه و بدون يك اصلاح عبارتی به مجلس آید.

دکتر الموتی - کی این حرف را زده است؟

رامبد - مقایسه هر دو گزارش این را نشان میدهد

جنابعالی مصوبه مجلس سنارا بیاورید مصوبه کمیسیون های مشترك غیر اصولی مجلس شورای ملی را هم بیاورید مصوبه کمیسیون غیر واقع مشترك دارائی (یکنفر از نمایندگان - اصلاً کمیسیون مشترك یعنی چه؟) آنرا هم بنده نمیدانم از رؤسای کمیسیون بپرسید آنوقت بیائید تصدیق کنید که این ما هستیم که موجب مقاله نقش بردیوار در روزنامه آیندگان بشویم نه اوضاع مملکت این ماهستیم که وظایف خودمان را انجام نمیدهم ...

دکتر الموتی - متأسفانه در آن مقاله شما را تخطئه کرده اند.

رامبد - آنرا هم حق دارد برای اینکه در بودجه بنده صحبتی را که الآن میکنم نکردم و حق دارد مرا تخطئه کند، از این گفته ها چیزی بر نمیگردد ولی باعث میشود که در آینده متوجه باشیم که همه مسائل تشریفات نیست و در این مسائل فلسفه های نهفته است جناب آقای ولیان مطالب خیلی صحیحی فرمودند ولی تصادف این چنین پیش آمد که بعد از آقای عبدالحمین طباطبائی پشت تربیون آمدند و شاید توهم چنین باشد که همه مطالب در جواب ایشان بود و خیال نمیکند در مورد اصلاحات ارضی که توضیحات صحیحی فرمودید جناب آقای

طباطبائی کلامی خلافت را صحبت داشته باشند (صحیح است) نه عنوان کرده باشند جناب طباطبائی آنچه گفتند برای بهره برداری صحیح هر چه بیشتر و منافع کامل اصلاحات ارضی موفق شما است که شما هم سهم و افتخار سزائی در اجرای آن داشته‌اید شما هم نیت شاهنشاه را درست درک کردید آقای طباطبائی در این مورد این عقیده را دارند آنچه شما فرمودید يك یادآوری و تاربخچه‌ای بموضوع بود که با صحبت ایشان ارتباط نداشت. اما جناب آقای ولیان عبارتی در فرمایشتان بود که همه مجلس و هرايراني نسبت باین عبارت سر تعظیم فرود می‌آورد: مصالح عموم مقدم بر منافع شخصی است این عبارت صحیح هیچوقت نباید بصورت ناقص «الاله...» در بیاید چون دیدیم در نظایر به پیروی از همین اصل بود که گروه از افرادی در حزب نازی موجب بزرگترین جنایات تاریخ بشر شدند یعنی فاشیست‌ها لذا باید مراقب باشیم مآخذی نکرده در راه این عبارت کوچکترین لغزشی پیدا نکنیم زیرا نازی‌ها می‌گفتند مصالح عموم مقدم بر منافع شخصی و دیگرهای آتش برای پختن آدمه‌ها فراهم شد. ابتکار و انحصار و بزرگواری در انقلاب ایران این بود که حالتی انسانی شرافتمندانه و نفع تمام افرادی که طبق قوانین جاری مملکت زندگی میکردند داشت حتی همان مالک در تمام طبقات مملکت يك عشق يك الهام و يك آرزو نیست آن رهبری شاهنشاه و پیروی از این رهبری شما یک نفر صاحب زمین را می‌شناسید که وقتی قانون اصلاحات ارضی را ارائه کردید نسبت آن مقاومت کرده باشد؟ جز کسیکه قطعاً خائن بوده است (ایمان زهرانی - اما وجود داشته است) بکیفرش رسیده. بنابراین مانسبت طبقات مختلف ناموقی که از قانون عدول نکرده اند احترام می‌گذاریم. اما علت و اصراری که من اینجا دارم همین است که این قانون اگر ناقص تصویب شود من هم به سهم خود مسئولش هستم زیرا اکثریت باید دولت را تأیید کنند این وظیفه من است که بیایم مطلب را بگویم (کازم مسعودی - اکثریت هم لوایح را بررسی میکنند) فرمایشات شما را در کمیسیون بنده هنوز بخاطر دارم! خیلی هم تشکر دارم خیلی هم صحیح و دقیق فرمودند (دکتر الموتی - بفرمائید موافقت یا مخالف؟) با این طرز

تنظیم این لایحه موافق نیستم. آقای الموتی من فقط با هر کشاورزی توجه نمیکنم من در تمام امور مملکت وظیفه دارم هر چه بنظر من میرسد با اطلاع مسئولین امر برسانم باین جهت ضمن تأیید هدف شما ضمن توجه با احتیاجات شما ضمن تمام مسائلی که برای شرکتهای سهامی زراعی لازم است چند تقاضا دارم که تصویب این لایحه که بصورت فعلی تزلزل خاطر بیجهتی در مملکت فراهم میکند اصلاح شود آن تزلزل خاطر بیجهت که ممکن است موجب رکود یا توقف فعالیت بخش خصوصی در امر کشاورزی بشود جلوش گرفته شود خسته شدیده مطلب خارج از موضوعی عرض کنم در این جمعه من بنا بعبادت تمام عمر هر جمعه چند ساعتی سواری رفتم و این منطقه ساوجبلاغ را که دیدم واقعاً به روح رضاشاه کبیر باز هم درود فرستادم با آن خیابانهای مستقیم دو طرف خیابانها درختهای چنار سر بر آسمان برافراشته چهل - پنجاه ساله هنوز باقیمانده بود از برکت امنیت و عمرانی بود که او در این کشور بوجود آورد بعدهم روح تحرك عشق علاقه فعالیت در زارعین آزاد شده که از برکت انقلاب شاه و مردم و امر اصلاحات ارضی و بزرگ و کوچک، پیرو جوان، حتی بچه‌ها یکی بیل بدست داشت یکی درخت میکاشت یکی تراکتور میراند مثل مورچه‌هایی که از سوراخ بیرون آمده باشند توی این دشت سراسر مشغول فعالیت بودند بی اختیار وقتی بیاد این لایحه و صدمه روحی بیجهت آن افتاده وحشت کردم لذا این آنجائی است که طیب قلب بشما میگوید جراحی استخوانان را بکنید ولی کاری نکنید که خدای ناکرده، به قلب صدمه بزنند در این دنیا خود داریم تحريك بکنند چون نمی‌توانند پیشرفتهای ما را ببینند مبدا از بی اطلاعی بعضی‌ها استفاده بکنند. نگذارید این تحرك اینقدر امیدوار کننده نکند درش پیدا شود مطلب دیگر شاید شما برای وزیر دیگر این حق را قائل نباشید برای خودتان قائل باشید چون خودتان نظامی هستید من از آقای وزیر جنگ گله دارم آقای وزیر جنگ چطور در هیئت دولت نشستید و لایحه‌ئی را خواندید که قوای انتظامی طبق دستور وزارت تعاون و امور و روستاها کار بکنند؟ قوای انتظامی باید رأی دادگاه را اجرا بکنند و در رأی دادگاه نوشته است بنام مبارک شاهنشاه شاید شما وزیر اصلاحات

ارضی و تعاون و روستاها نبودید فردا شاید رئیس سازمان برنامه یا وزیر خارجه و با این استعدادی که در شما می‌بینم در آنجا هم میتوانی خیلی خوب کار بکنی و یکی از این آقایانی که بدست مزد ناخنده‌تهیای گذشته امروز بعنوان گذشت می‌بینم دستهایشان را میگیرند. بعضاً از خدمتگذاران واقعی هم بالاتر می‌نشانید. بجای شما نشستند اما من بچه اطمینان رأی بدهم که قوای انتظامی دستور او را عمل کند باز تر بگویم با توجه فرمودید منظورم به چه اشخاصی است که ممکن است جای شما را بگیرند بهر حال جناب آقای ولیان آنچه مصلحت مملکت است اکثریت - اقلیت. جناب طباطبائی، جناب ولیان همه با جان و دل پیروی می‌کنند ولی شما يك وظیفه‌ای دارید مایک وظیفه‌ای شما می‌باید خودتان آن کاری که می‌خواهید بکنید حدش را تعیین کنید هر چند که لازم دارید شرکت سهامی زراعی تمام احتیاجاتش بدیده منت ولی آب شما سرتاسر مملکت را شرکت سهامی زراعی درست میکنند نه. نه می‌خواهید بکنید نه می‌توانید بکنید نه بودجه اش نه سرمایه اش نه امکانش نه سیاستش نه شرایطش نه احتیاجش هیچ يك نیست مگر در دانمارک در هلند که با آن زمین کوچک بهترین محصولات کشاورزی را تهیه می‌کنند عیبی دارد؟ شاید دو روز دیگر از همانجا دولت شما گوشت وارد کند (دکتر الموتی - مصرف زیاد است) تنها صحبت مصرف نیست تولید هم کم است چه مانعی دارد به نسبت قدرت شما، تکنیک شما، پیشرفت شما، میتواند شرکت سهامی زراعی تشکیل بدهد ولی بخش خصوصی هم که ما يك صندوق توسعه کشاورزی برای کمک آن درست کردیم برای همین تأسیس شده باید بکار خود ادامه دهد. بیخود عامل محرك و عشق و علاقه که اولین عامل لازم برای پیشرفت کار است متوقف نکنید و در حالیکه نمی‌خواهیم متوقف کنیم نگرانی را بر طرف کنیم اما موقعی که من می‌آمدم یکی از دوستان آنجا نشسته بود عبارتی گفت که بساد آور شوم هر چند آقای الموتی بمن یادآوری کردند که راجع به متن ماده صحبت کنیم ما از شهریور ۲۰ خاطرات بسیار تلخی داریم اما از واقعه تلخ بهره‌برداری و تجربه لازم کسب نکردیم حق بر این بود بعد از شهریور بیست دادگاههایی تشکیل میشد و

مسئولینی که گزارش صحیح تهیه نکرده بودند به شاهنشاه وقت خلاف عرض کرده بودند به پای میز محاکمه می‌آمدند آنهایی که به آن راه‌مرد بزرگ که ناجی وطن پرست مرد زمان خودش بود. خیانت کرده بودند یعنی آنها که برای حفظ مقام و موقعیت و منفعت خودشان برخلاف واقع فقط در جهت جلب رضایت خاطر ملوکانه صحبت کرده بودند بسزای خود می‌رسانیدیم خیلی لازم بود نکرديم من آنگونه گزارش کنندگان را در ردیف خائنین به مملکت می‌دانم و شما برگردید به وزارت خائنانه تهیه کنندگان این لایحه را بخواهید با انصاف خودتان این لایحه را بخواهید به بیند جملاتی که بدون احتیاج شما باعث اینهمه نگرانی بی جهت و بحث زائد شده چه اشخاصی گذاشته‌اند بشناسید دشمن دانا بلندت می‌کند برزه نیست می‌زند نادان دوست در دستگاه فعال شما جای اینگونه اشخاص خرد شیشه درست کن نباید باشد جنابعالی در توضیحات مفید و لازم خودتان چند نکته را فرمودید که از طرف خودم تشکر می‌کنم فرمودید ما در جاهائی که بتوانیم و لازم باشد بنابراین محدوده‌های معین این شرکتها را تشکیل میدهم فرمودید سهم می‌کنیم اگر جائی باشد زمین می‌دهیم تا بتوانند بکارند پول می‌دهیم برای اینکه اینهمه که ما در صحبت‌های خود به جزیره ثبات و آرامش ایران اشاره میکنیم امنیت، امنیت فقط این نیست که توی خیابان کسی بگوش من بزند امنیت این است که من و شما در ظرف یک ساعت مرده را از نقشه و زندگی خود و احترام و اطمینان به قوانین ناامید بکنیم پس این مطالبی را که فرمودید يك ترتیبی از جناب آقای الموتی خواهش می‌کنم با حمایت و هدایت جوانان ترتیبی بدهند این چیز حسائی که نه شما نیت داشتید نه مورد استفاده‌تان خواهد بود رفع ابهام بکنند بلکه بار دیگر اگر در سیاق عبارت و نحوه بیان مطالب آنطور که باید از عهده بر نیامدم معذرت می‌خواهم و از اینکه بعرضم توجه کردید سپاسگزارم (احسن).

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - لایحه‌ایکه مطرح است همانطور که وزیر مسئول در این تاریخچه اصلاحات ارضی را بیان کرد محققاً مجلس محترم توجه دارند یکی از مهمترین

نوابی است که طرح شده از دو جهت یکی از نظر شمول این لایحه با کشاورزی و کشاورزان مملکت دوم از نظر ترقی انقلابی تشکیل شرکتی سهامی زراعی و باستناد اصولی نظیر این است که ما با گردن افراشته می گوئیم ایسم ها را دور ریخته ایم اصلی که مالکیت را با اصول همکاری اجتماعی درهم آمیخته، اصلی که ضامن اجرای سیاست کشاورزی و اصول انقلاب اصلاحات ارضی در ایران است و اصلی که ما اگر ایزادی داریم برای این است که وزیر تعاون و امور روستاها در چند سال گذشته فقط ۴۳ شرکت تعاون درست کرده و یکاشر چهارصدتا تشکیل می داد (صحیح است) در اینجا ایراداتی شد که من چون بیک قسمت آن حساس هستم و بخصوص قاضی عالی قدری اظهار فرمودند که ماده ۸ این قانون مخالف با معارض با قانون اساسی شده خواستم این نکته را نگفته نگذارم هر چه مطالعه کردم در ماده ۸ که عیناً می خوانم تعارضی با قانون اساسی ندیدم و هیچ امری حاکی از این که هیأت های سه نفری باختلافات زناشویی رسیدگی خواهند کرد در ماده ۲۰ مطرح نیست یک دقت مختصر این امر را روشن میکند و آن عبارت از این است که نوشته شده در ماده ۸ توجه بفرمائید من مخصوصاً توجه جناب آقای طباطبائی را باین مورد جلب می کنم برای ترضیه خاطر و تشفی خاطر شان چون میدانم همه ما با اصول قانون اساسی و فاداریم قسم خورده ایم و بالاتر از همه حافظ قانون اساسی شخص اول مملکت است که بر رعایت اصول کلی قانون اساسی اعتقاد دارد و محال است خلاف قانون اساسی اقدامی بشود اینهم دلیلش این است گفته رسیدگی به اختلافات سهامداران و کارکنان شرکت های سهامی زراعی باقی؟ با شرکت و مدیران شرکت و با بالعکس پس موضوع اختلاف رسیدگی باختلافی است که سهامداران شرکت با مدیران شرکت دارند سهامداران شرکت با مدیر شرکت اختلاف زناشویی که ندارد. وقتی ما مطلبی را مطرح میکنیم و ایراد تعارضی با قانون اساسی میکنیم باید لاقلاً بمتن ماده توجه کامل بکنیم گفته است «رسیدگی باختلافات سهامداران و کارکنان شرکت های سهامی زراعی با شرکت و

مدیران شرکت و با بالعکس نسبت به امر اشتغال و با فعالیتهای کشاورزی و با غیر کشاورزی در حوزه شرکت با هیأت های سه نفری منتخب وزارت تعاون و امور روستاها خواهد بود یعنی اگر کارمندی از این شرکت کشاورزی در باره دستمزد یا در باره فعالیت غیر کشاورزی مثلاً دایر کردن یک کارگاه قالببافی در باره فروش سهمش با عدم آن در باره فروش سهامش در این قبیل موارد که نسبت به امر اشتغال و با فعالیتهای کشاورزی و غیر کشاورزی که بین مدیران شرکت و اعضای شرکت اختلافی بروز بکند این هیأت های سه نفری حل و فصل کرده که هر اختلافی که این افراد در حوزه سه نفری داشته باشند با این هیأت سه نفری است این چه ارتباطی دارد به اینکه بعد بگوئیم آقای وزیر دادگستری کجا بوده که روی این صحنه گذاشته است این هیأت های سه نفری را قانون جانشین آن خانه انصاف کرده در عبارت آخر که جناب آقای رامبد توجه فرمودند و بنده هر چند در این ماده را خواندم لفظ قوای نظامی را ندیدم جز اینکه شاید نظرشان این بود که گفته است تصمیمهای هیأت های مزبور قطعی و بتقاضای ذینفع، مأمورین ژاندارمری مکلف با اجرای آن میباشد. از نظر تشریفات تشکیلات مربوط با آقای وزیر کشور است چون تشکیلات آن مربوط بوزارت کشور است و ربطی بارتش ندارد که شما ایشان را استیضاح کردید همچنین کدام تصمیم محکمه ای است اعم از خانه انصاف. شورای داور و غیره که مأمور ژاندارمری مکلف با اجرای آن نیست خوب تصمیمات این هیأت های سه نفری را یک رجعی باید اجرا بکند و این را ژاندارمری اجرا میکند بچه مرجعی بگوئیم اجرا کند؟ به کد خدا بدهیم؟ بخود وزارت تعاون و امور روستاها بدهیم؟ که نمی شود پس ژاندارمری حکم این هیأت های سه نفری را اجرا میکند (رامبد - ماده ۲۲ را قرائت بفرمائید) قرائت میکنم ایراد کردند که کمیسیونها دقت نکردند و روزنامه مطلبی نوشته بود بنده از انصاف خود آقای رامبد کمک می طلبم ما در بعضی مواقع اگر مجلس سنا فوریت لایحه ای را تصویب کرده و ما بموجب نظر کمیسیون هم آهنگی رعایت این مورد را بلحاظ احترام بمجلس سنا و بلحاظ اعتقاد بفوریتش قبول کردیم و هم احترام

به رأی مجلس سنا داشتیم و فوریتش را تصویب کردیم و هم میخواهیم اعتبارات دیروز و پرریوز و هفته گذشته که با این همه دقت و با این همه موشکافی که مخصوصاً نمایندگان محترم اقلیت کردند بود چه را تصویب کردید و برنامه پنجم را تصویب کردید که از اول سال اجرا شود باید همین سرعت عمل در کار باشد و این لایحه تصویب شود تا این وزیر بتواند این شرکت های سهامی را تشکیل بدهد اگر بخواهیم برنامه مملکت اجرا بشود باید ما از تشریفات اهداف تشریفات را بیهیم. اگر گفتیم دعوت نامه برای اعضای کمیسیون بفرستیم منظور این است که اعضای کمیسیون تشریف فرما شوند. نه لفظ نوشتن دعوت نامه. اگر اعضای کمیسیون نبودند اگر اکثریت نبود قابل ایراد است اما اگر بمن داد فریاد گفتند که به کمیسیون بیا در مجلس انقلاب در مجلسی که میخواهد دولت کارش را بکند در مجلسی که نمایندگان می پرسند که آقایان برنامه را چرا انجام ندادی؟ چه اشکالی دارد در یک امر فوری نمایندگان را بجای دعوت نامه رسمی باتلفن خبر بکنند (رامبد - اینجا همان موردی است که عرض کردم مایه خود را فراموش می کنیم. تعارفات همین حرفهاست) این تعارف نیست اما جناب آقای رامبد شما ممکن است بفرمائید اگر دعوت نداشتید چرا در کمیسیون رفتید شرکت کردید صحبت فرمودید و وظیفه نمایندگی تان را انجام دادید؟ پس معتقد بودید چرا عملی را که کرده اید تخطئه می کنید؟ من عضو کمیسیون نبودم ولی از آنها دفاع می کنم اعتقاد دارم به اینکه نمایندگان مجلس مثل یک سرباز انقلاب شب و روز در وظائف نمایندگی شان می کوشند جاهد هستند و دقت می کنند شما ملاحظه فرمودید دولت لایحه ای بکمیسیون بوجده داد سه تبصره حذف و ۴ تبصره بارای آقایان تصویب شدند نمایندگان مجلس شب و روز دقت کردند در فراکسیون مابک ماه مورد بحث و شورا است خودتان توجه کرده اید منتهی اگر ما نمی آئیم در پشت تریبون بعضی مسائل را که در فراکسیون در کمیته مرکزی عنوان کردیم اینجای عنوان بکنیم برای این است که عوام فریبی مجلس قبل را این نمایندگان مجلس ندارند (صحیح است) ما کار را بخاطر اصالت کار می کنیم نه برای خوش آمد عمر و وزید از کاری که به آن اعتقاد داریم دفاع میکنیم و به هدفش میرسیم و

خوب هم دفاع میکنیم در فراکسیون. در کمیسیون بحث می کنیم جنابعالی هم شاهد این بحث ها بودید و خوشبختانه الآن شهادت دادید به اظهار نظریکی از نمایندگان اکثریت جناب آقای مسعودی. اگر چنانچه تصور بشود که الغبای و وظائف نمایندگی این است که بنده چه در نطقهای قبل از دستور وجه در لوایح یک مطالب عامه پسندی را عنوان بکنم که همه بگویند به چه چمخوب صحبت کرد در حالیکه این صحبت نه پیشنهاد است نه قانون است مثل ادوار گذشته که ما محصل بودیم در دانشکده حقوق میدیدیم این و کلا عجب حرف می زند حالاً می فهمیم که این حرفها هیچ اثر نداشته است چون حرف خالی بدون قانون بدون پیشنهاد قبل از دستور با بعد از دستور چه تأثیری دارد؟ اگر مجلس انقلاب این عوام فریبی هارا نمی کند به من کار توجه دارد و شما ایراداتی را که فرمودید دانه دانه مورد توجه قرار گرفته بنده بایک مقدار از فرمایشات جنابعالی شخصاً عقیده ام این است که باید توجه خاص بشود و آن این است که دستگاههای انتشاراتی و تبلیغاتی مملکت و وزرای مسئول همانطور که شما فرمودید باید این موضوع را بررسی بکنند و توضیح بدهند و توجه بکنند که آقا خریدن یک زمین دو هکتاری پنج هکتاری وسط این شرکت سهامی زراعی معنیش این نیست که هر کس در هر جا باغی ساخت شرکت سهامی زراعی بگوید که این را بفروش. این موضوع باید روشن بشود پس دلیلی ندارد که در آینده شکایتی داشته باشیم اما اگر ما بخواهیم وضع زارع و سطح کشاورزی را بالا بیاوریم اصولاً باید تدابیری اتخاذ کنیم و مسائل و گرفتاریهای کشاورزی را برطرف کنیم و آنرا تقویت نمائیم تا زارع ما بآن آرزو هائیکه شما داشتید برسند که یکی از آن تدابیر هم تشکیل شرکت های سهامی زراعی و شرکت های تعاونی است بنده مثل جنابعالی معتقدم که آقای وزیر تعاون و امور روستاها در این لایحه ای که پنج سال قبل تصویب شده و اجرا گردیده. چون مدتش تمام شده و آزمایشی بوده و حالا برای اصلاحات آورده اند و در مواد دیگر که پیشنهاد خواهد رسید مورد توجه قرار خواهد گرفت اصولاً ماده ۲۰ در مورد بهای عادلانه اراضی و کیفیت خرید و پرداخت بموجب پیشنهادی است که از طرف ریاست محترم

فراکسیون بعد از بحث در مورد آن در کمیته ها و جلسات متعدد تهیه شده داده خواهد شد و آن گراپی خاتمه داده خواهد شد و واقعاً باید بشما آقای وزیر تعاون و امور روستاها تبریک بگویم که با این ایجابی که پشت این تریبون ایستادید با این عقیده ای که از یک تری که مورد تأیید دنیا قرار گرفته دفاع کردید و با این سادگی که علاوه بر وزیر که گفتید یک ایرانی وطن پرست و علاقمند هستید همانطور که اظهار داشتید مگر ما نمایندگان اکثریت نمایندگان مردم نیستیم و احياناً ممکن است کسی پریشانی خاطر پیدا کند شایعات ناروا و ناصحیحی بدهد شما این را بدانید هر چه بکنید و هر چه بگوئید بالاخره بدخواه یک چیزی پیدا میکند اینها به ما باید با تبلیغات اساسی با روشن کردن ذهن مردم آن تعداد از اشخاص را که ظاهر آموختن است بمفهوم لایحه پی نبرد باشند روشن کنیم و از آقای وزیر خواهش میکنم ترتیباتی بیندیشند مصاحبه کنند و پروژنامه ها بدهند من هم با شما موافق بهر صورت این یکی از بهترین لایحه است و بنده فکر میکنم اجرای این لایحه در برنامه پنجم ضامن بالارفتن سطح کشاورزی ما خواهد شد و نگرانی خاطری که عنوان شد علت ندارد بدلیل اینکه ۴۳ شرکت سهامی زراعی بوجود آمده و در اجرای آن توفیق مأمورین وزارت تعاون و امور روستاها قابل تقدیر است (صحیح است) و تقاضا دارم که جناب آقای وزیر در انتخاب هیئت های سه نفری که نماینده این وزارتخانه خواهند بود نظارت بفرمایند که از نظر سن و سال و سایر شرایط آن چنان کسانی باشند که بتوانند هم سنگ و هم ردیف خانه های انصاف باشند (احسن است).

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر تعاون و امور روستاها) - بنده تشکر میکنم از مطالبی که در جهت روشن شدن بیشتر این لایحه اینجا مطرح شد قبلاً باید چند کلمه ای اشاره کنم به رؤس مطالبی که دوست عزیزم آقای رامبد مطرح کردند در قسمت اول عرایضم عرض کردم که دولت با استفاده از کلیه امکانات خودش امر سرمایه گذاری در فعالیت های کشاورزی را بوسیله بخش خصوصی تشویق کرده و میکند و خواهد کرد و من و همه اعضای هیئت دولت بسیار خوشحال

خواهیم بود که بخش خصوصی با تشکیل واحدهای مکانیزه بزرگ و کوچک نقش اساسی خود را در فراهم کردن موجبات افزایش رشد کشاورزی مملکت که مورد علاقه فرد فرد مردم مملکت است ایفا کند همزمان با این فعالیت در مواردی که اراضی و تأسیسات متعلق به اشخاص در داخل منطقه عمل شرکت های سهامی زراعی باشد و مانع از یک پارچه شدن اراضی شرکت باشد از یک طرف بعلاوه احاطه شدن اراضی اشخاص بوسیله زمین های شرکت سهامی زراعی که خود مالکین این قبیل اراضی مواجه بشوند با مشکلاتی از قبیل نداشتن راه بخارج و مجدداً عرض میکنم بر اساس آنچه که در این قانون شرکت های سهامی زراعی پیش بینی شده چون مادام که این قانون تصویب نشده ماقانون تصویب شده قبلی را داریم و اجرا میکنیم اگر اشخاص اراضی شان بصورت یک جزیره در داخل منطقه شرکت سهامی زراعی قرار بگیرد و نخواهند عضویت شرکت را با شرایطی که عرض کردم قبول کنند نخواهند که زمینشان جایجا بشود در چنین صورتی بر اساس ماده بیست قانون سابق و لایحه فعلی پس از تصویب زمین و تأسیسات متعلق باین اشخاص را به قیمت عادلانه روز و باز توضیح میدهم به قیمت عادلانه روز به تشخیص کارشناسان ذیصلاح که از دستگاہهای مختلف مملکت جمع خواهند شد و به تبعیت از ضوابط پیش بینی شده در آئین نامه یا دستور العملی که بتصویب هیئت وزیران برسد و باز به تبعیت از مقررات بند ۳ ماده ۵۰ قانون بودجه و برنامه که چندی قبل تصویب فرمودید و من علاقه دارم که مخصوصاً بند سوم این ماده را اینجا قرائت کنم «ملاك تعیین قیمت عبارت است از بهای عادلانه اراضی و ابنیه و تأسیسات مشابه واقع در حوزة عملیات طرح عمرانی بدون در نظر گرفتن تأثیر طرح مربوط در قیمت آنها در مواردی که ملك، محل سکونت مالك باشد علاوه بر بهای عادلانه صدی ده به قیمت ملك افزوده خواهد شد و هر گناه معر اعاشه مالك منحصر بدرآمد همان ملك متصرفی باشد» علاوه بر قیمت ملك که تقدراً دریافت میکند ۱۵ درصد دیگر قیمت عادلانه از این بابست باو پرداخت خواهد شد این قبیل اراضی را خواهیم خرید و این را خدمتتان عرض میکنم صرف نظر از این که چه کسی وزیر مسئول اجرای این قانون باشد.

اصل تغییر ناپذیر در این مملکت احترام حقوق قانونی فرد فرد مردم است (احسن است) و در مواردی که مصالح مردم و جامعه ای ایجاب کند و حقوق افرادی مانع رفع مشکل جامعه ای باشد در درجه اول ما حقوق قانونی مردم را نقویسم و ارزیابی میکنیم و در مورد پرداخت قیمت عادلانه بطور نقد اقدام خواهد شد و باز هم توضیح عرض میکنم که اگر عجله ای شده که زودترین لایحه در جلسه علنی مجلس مطرح بشود شاید دلیلش این بود که این موقعیت ایجاد بشود که این توضیحات در مجلس شورای ملی داده بشود و بوسائل مقتضی با اطلاع فرد فرد مردم ایران برسد و فراموش نکنیم همه مجری منویات رهبری هستیم که فرمودند انقلاب ایران بدخواه هیچکس نبوده و نیست و توضیح عرض میکنم که شرکت های سهامی زراعی را نمیتوانیم در تمام سطح مملکت تشکیل بدهیم بعنوان مثال در مناطق کوهستانی یا در مناطقی که فاصله دهات آنها از هم خیلی زیاد است شرایط ایجاب نمیکند که ما شرکت های سهامی زراعی را تشکیل بدهیم و در چنین صورتی میرویم سراغ تشکیل شرکت های تعاونی تولید روستائی و زراعت های کوچک را هم حمایت میکنیم و همانطور که مورد توجه فرد فرد خانها و آقایان نماینده مجلس است یک طرح سازنده و اصلی را اجرا میکنیم بدون اینکه موجبات اجرای سایر طرحهای سازنده را فراهم نکنیم البته این مطلب را هم خدمتتان عرض کنم قبول بفرمائید وزیر کشاورزی تمام این مطالبی را که اینجا فرمودید چون دوست من است بامن در میان گذاشت و قبل از اینکه کمیسیون مجلس تشکیل بشود عده ای از دوستان بنده در حزب اکثریت بدنال همین فکر در کمیسیون با حضور جناب آقای اصفیا وزیر مشاور و آقای وزیر کشاورزی شرکت کردیم و وقتی

در آنجا عقل هایمان را روی هم ریختم دیدیم راه حلی جز این وجود ندارد و با این توضیحاتیکه خدمتتان خواهیم داد یا قانع میشوید یا نمی شویید اگر ما شمارا قانع کردیم که حرفی نداریم و اگر شما مجلس را قانع کردید باز هم حرفی نداریم و بنظر من با توجه به پیشنهاد فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین این مشکل حل شده است. من از دوست عزیزم جناب آقای دادفر که اشاره کردند به سیستم کار هیئت سه نفری تشکر میکنم و تمام این راه حلها را از این جهت ارائه شد که حتی الامکان لازم نباشد روستائی برای سروسامان دادن بمسائلی از این قبیل مرتب بین راه شهر و در آمد و رفت باشد (احسن است).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۱۳- تعیین موقع و دستور جلسه آینده -

ختم جلسه

رئیس - چون وقت جلسه نزدیک به اتمام است اگر خانها و آقایان مصلحت بدانند بحث در مواد لایحه را به جلسه آینده موکول میکنیم (نمایندگان - صحیح است) بنا بر این جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده ساعت چهار بعد از ظهر امروز خواهد بود دستور جلسه ادامه مذاکره در لایحه تشکیل شرکت های سهامی زراعی و گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور میباشد.

(جلسه ۵۵ دقیقه بعد از ظهر ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**